

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Idun

ILLUSTRERAD TIDNING

GRUNDLAGD AV

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

SONDAGEN DEN 7 SEPTEMBER 1919.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY-LANGE.

SEPTEMBER.

Foto för Idun av K. Björlingson.

Grammofonen. Skiss av Gunnar Hede.

JONAS KLINGA VAR MYCKET OLIK DE övriga drängarna i Grimsby.

Denna olikhet berodde inte på, att Jonas var trettio år äldre än de andra, och att han var fördräng, betydde heller inte så mycket. Orsaken låg djupare än så. Skillnaden var nämligen en skillnad till arten och icke till graden.

De andras nöjen voro snuset och brännvinet och pigorna, och vad därutöver var, rörde dem mycket litet. Jonas Klinga försmådde varken dosan eller buteljen, och i sin ungdom hade han väl en och annan gång dyrkat Eros på det sedvanliga bastanta viset, men han nöjde sig inte med detta. Det fanns röster i hans inre, som fordrade något annat än denna reella njutning, och Jonas kunde inte låta bli att lyssna till detta underliga tal.

Dessa röster förledde honom så småningom till åtskilliga avvikelser från en östgötabonddrängs vanliga sätt att leva. Hans hörn i den stora drängstugan såg ut på ett helt annat vis än de andras. Drängkofferten var utbytt mot en vacker björkbyrå, och bredvid byrån stod ett rymligt skåp, som gömde många ovanliga ting. Det ovanligaste var kanske ett par hyllor böcker, som inte alls buro märken av några grova och smutsiga fingrar. Och ändå användes de synnerligen flitigt under de långa vinterkvällarna.

Denna lilla boksamling var också något säregnet i sitt slag. Den utgjordes uteslutande av historiska verk, först och främst svensk historia samt några Napoleon-biografier. Napoleon var nämligen enligt Jonas Klinga världens förnämsta snille, och han dyrkade den franske kejsaren med en glöd, som man knappast skulle trott denne såvliga slättbo äga. Han bröt också ut i villt raseri, när han en gång köpt en ny Napoleon-bok, och denna visade sig vara ganska kritisk mot hans hjälte. Han slet boken i bitar och blev inte god till sinnes på fjorton dagar. De andra drängarna skrattade i smyg åt hans ilska, liksom de förut skrattat åt hans Napoleonkult, men husbonden, riksdagsman Jon Bertilsson, som händelsevis var närvarande, sade lugnt och allvarligt, att det bara är kräk och nöt, som inte försvara sina husgudar, och att sämre husgud kunde man alltså än kejsar Napoleon. Dessa ord fröstade Jonas högeligen, ehuru han inte riktigt förstod, vad riksdagsmannen menade med dem.

Mer än en undrade över fördrängens underliga smak, när det gällde böcker. Om han köpt och läst "romanböcker", det kunde man förstått, men sådant hittade han vanligen inte åt. Det enda i den vägen, som han tyckte om, var Ridderstads historiska romaner, vilka inflöto som följetong i Östgöta Correspondenten. För övrigt läste han bara historia, och det hade sina orsaker.

Jonas' far och farfar och farfars far hade alla varit soldater, och av dem hade han väl ärvt en del av sitt intresse för allt, som hörde kriget till. Det röda soldatblodet sjöng i hans ådror, när han i böckerna följde Napoleon och Karl XII på deras farliga färder. Då levde han verkligen, annars arbetade han bara, och detta var honom inte nog, fastän arbetet också hade sin glädje.

Den gamle fördrängen kände en sällsam dragning till dessa karoliner och fransmän, som fullständigt glömde sig själva och i blind förtröstan följde sin konung eller kejsare. Denna känsla av frändskap var fullkomlig, ty Jonas var ganska nära släkt med dessa

män, ehuru något sådant inte ett ögonblick kunde falla honom in. Han hörde till dem, som aldrig kunna lära sig konsten att leva i nuet, till denna skara, som måste ha ett fjärran mål att fästa sina ögon vid, om de skola orka igenom livets vanskligheter, men som också, om de äga detta mål inte kunna hejdas av några svårigheter eller hinder. Det som stänger deras väg, eggat dem bara. Det omöjliga blir dem kärt, och de njuta farorna utan tanke på, om slutet blir liv eller död. — — —

Förhållandet mellan Jonas Klinga och hans kamrater var inte alltför gott. Fördrängen var nämligen en gammal trojänare på gården och stod helt på husbondfolkets sida. Det var inte lönt att försöka fuska med arbetet, och inte gick det heller att ligga på latsidan alltför mycket, för märkte Jonas det, blev det ord och inga visor av. Han kunde konsten att kraftigt och koncentrerat läxa upp en försumlig, och den som en gång råkat ut för hans vrede, aktade sig sedermera att reta honom. Det var dock inte hans samvetsgrannhet i arbetet, som var den förnämsta orsaken till, att de andra drängarna hade svårt att tåla honom. Han var högfärdig, sade de, och det låg kanske sanning i detta påstående. Jonas var stolt, och han räddes inte att visa sin stolthet. Han log överlägset åt kamraternas cyklar och handklaver. På sådana barnsligheter föll det honom inte in att förslösa sina pengar. Skulle han köpa något, fick det allt vara av "likre sort".

En gång förde han också med sig hem något, som kom kamraterna att spärra upp gapen i stor förvåning. Det var en fiol. Många år hade gått sedan den dagen, men varje gång Jonas tänkte på den, blev han röd av ilska. Han kunde nämligen inte trots förtvivalade ansträngningar lära sig spela, ty han saknade fullkomligt tonminne. Han gned och gned, och han gick varje söndag till socknens storspelman, Anders i Kupa, en av de få, som kunde den annars fullständigt glömda konsten, men han förmådde heller inte hjälpa honom. Slutligen måste han erkänna sig besegrad, till stor glädje för de andra drängarna, som sedan aldrig försummade att vid lämpliga tillfällen påminna honom därom. Han hade förut många gånger yttrat sig vanvördigt om piglocksmsiken och hädat dess utöfvare, men nu var det bäst för honom att

figa, ty annars blev han genast uppmanad att spela en liten bit på fiolen.

Nederlaget grämde Jonas mer än någon anade, och han sökte länge och tråget efter något, som kunde ge honom upprättelse. Det dröjde många år, innan han fann, vad han sökte, men då blev också segern så mycket fullständigare.

Det var på en marknad i Linköping, som han för andra gången möte sitt öde. Första gången kom det honom till mötes i en flickas gestalt, och så kommer det väl till de flesta män. Den flickan var emellertid dotter till en av häradets rikaste bönder och förlovad med pastorsadjunkten i socknen, så att Jonas' kärlekshopp visnade, innan det någonsin börjat grönska. Sedermera hade väl Jonas åtskilliga kärleksaffärer med pigorna i bygden, men dessa voro en blodets sak och icke hjärtats, och till något giftermål ledde de aldrig.

På Linköpingsmarknaden mötte han emellertid sin andra stora kärlek, och den gången var lyckan honom mera huld. Han hade gått in i ett fält, där "världens största under" förevisades, och där såg och hörde han "henne" första gången och var genast förlorad. "Hon" var — en grammofon.

Grammofonen spelade "Napoleons marsch över Alperna", och Jonas lyssnade med andlös tjusning och glädje. Nästa nummer var "Finska rytteriets marsch", sjungen av en mansröst, och därmed var Jonas' öde beseglat. Han gick fram till fältägaren och utfrågade honom noga om priset på underverket, och var man kunde få köpa detsamma. I Linköping gick det inte, ty det var i fonografernas barndom, men mannen gav honom adressen på en stor firma i Stockholm, och dit skrev Jonas genast och fick en priskurant. Grammofonerna voro dyra på den tiden, och den gamle fördrängen fick offra mer än en hel årslön för att få en av de bättre, men han tvekade inte ett ögonblick. Han sände genast summan till huvudstaden, och om några dagar hade han klenoden i sina händer.

Han hade inte talat med någon om saken, ty han ville göra det första infrycket starkare genom att låta premiären komma oväntat. I största hemlighet provade han sin kära grammofon, och det ögonblicket var ett av hans livs stoltaste. Sedan samlade han på kvällen hela familjen i drängstugan. De voro där varenda en, riksdagsman själv och hans hustru och hela barnskaran samt allt tjänstefolket. Jonas började med "Napoleons marsch över Alperna". Att välja något annat premiärstycke skulle givetvis varit en grov föreläppning mot den store kejsaren. Publiken var överväldigad, och Jonas hade fått en glänsande upprättelse för sitt nederlag vid fiolspelnigen. Hädanefter skulle ingen våga påminna honom om denna fatala händelse, och han kunde utan risk fritt säga sin mening om bäljarspelsgnället.

Det var dock inte detta, som var huvudsaken för Jonas Klinga. Grammofonen betydde mer för honom än så. Det fanns ett underligt samband mellan den och det liv, som han levde vid sidan av vardagens. När han ensam njöt Napoleons eller finnarnas marsch, var han lyftad högt över sig själv. Då skymtade några ögonblick för honom det mål, som lett hans dyrkade små och stora hjältar genom alla faror och lidanden, och då kände han dunkelt, att det dock i denna ofullkomlighetens värld finns höga och ovanskliga ting.

Naturligtvis var han mycket litet medveten om, vad som rörde sig i hans inre, och han

Till läsekretsen.

TYPOGRAFSTREJKEN AR NU FÖRBI och därmed ha två månaders oavbrutna utgivningssvårigheter för Idun äntligen upphört. De av våra ärade läsare — och de äro i en överväldigande majoritet — som förstätt alla vidrigheter vi under de gångna åtta veckorna haft att bekämpa och därför översett med bristerna i tidningens omfång och innehåll, hembära vi vårt tack, och det fåtal som icke kunnat fatta vårt intima beroende av strejken, tillönska vi ett återvunnet gott humör när de nu möta sin Idun ännu innehållsrikare än före arbetsinställsen. Som kompensation blir nämligen bilagan från och med detta nummer och en tid framåt dubbelt så stor som vanligt.

IDUNS REDAKTION.

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks. 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonsskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 14:—	Helt år Kr. 18:—
Halvt år » 7:25	Halvt år » 9:25
Kvartal » 3:75	Kvartal » 4:75
4:de kvartalet » 4:50	Månad » 1:75

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

40 öre eft. text.	Utländska annonser:
45 öre å textside.	45 öre efter text., 50 öre
20 % förhöjning för å textside, 20 % förh.	
särskilt begärd plats. för särsk. begärd plats.	

och innan fiden och människorna hunnit göra honom fattig igen, fick den bli hans tröstare på den sista långa färden.

Det var på hösten, som Jonas köpt sin talmaskin, och under hela vintern hade den varit hans stora glädje. En dag fram på vårsidan skulle han hjälpa stalldrängen att köra in en unghäst, och det blev Jonas' sista färd.

Det var gott före den dagen, och vädret var det allra bästa. Solen sken över den vita slätten, och det låg en aning av vår i luften. Unghästen var utvilad och yr av glädje och löpte för lösa tömmar.

"Låt'en lägga ut bare", förmanade Jonas, "dä ä' nu han ska läre säj te ta för säj mä framföttera, så dä lir nåt."

Därpå började han undervisa stalldrängen om, hur han skulle bära sig åt, om en unghäst skenade:

"En får allri släpp'en, sir du, för då får han skenerevane, å dä ä' dä, en framför allt ska akt'en för. Om han sliter säj löser från vangen eller släen, dä gör inte så mycke, bare en hänger mä i tömmerna."

Han hade knappast talat ur, förrän en väldig snöklump rasade ned från taket på en gård, som de just passerade. Det var för mycket för unghästens nerver. Han neg av rädsla och satte av i vildaste sken. Stalldrängen fumlade med tömmarna och såg vettskrämd ut, men Jonas böjde sig lugnt fram och ryckte dem

lugna sig något. Då tog han ett jäte fömmarna, och hästen satte sig nästan på bakhasorna, men kastade sig också i samma ögonblick åt sidan, så att släden stjalpte. Både Jonas och stalldrängen slungades ur åkdonet, men fördrängen släppte inte sitt tag i fömmarna. Hästen hoppade över det breda vägdiket och satte iväg tvärs över ett väldigt gärde, men Jonas hängde med nu också, ehuru han fick sig en fruktansvärd förn för bröstet av släden, när han åkte över diket. På gärdet låg snön djup och lös, så att hästen hade svårt att ta sig fram, och han lugnade sig därför snart.

Jonas spottade blod hela vägen hem och var förunderligt tyst. När de stannade framför drängstugudörren, låg han som livlös i släden, och husfolket fick bära honom in. Husbonden kom genast springande, och när Jonas fick se honom, log han litet trött och sade:

"Ja släp't'en inte i alle fall, så han fick inge skenerevane." Ögonblicket efteråt hade han förlorat medvetandet.

Husbonden sände genast bud efter en läkare, men denne kom för sent. När det började lida mot slutet, vaknade Jonas till medvetande och såg sig sökande omkring. Husbonden, som satt vid sängen, böjde sig ned och hörde honom viska:

"Napoleons marsch".

Riksdagsman Jon Bertilsson förstod. Han gick fram till bordet vid fönstret, där grammfonen stod, lade på skivan och satte i gång maskinen. I början slog den sjuke taktet med sin högra hand, men så småningom sjönk handen ned på läcket, och vid tonerna av Napoleons marsch gick Jonas fördrängs själ över dödsfloden.

Fröken Ronny Johansson och artisten Einar Nerman, som med stor framgång dansa på Colosseum i London. Efter uppträdandet i världsstaden bege sig de båda artisterna på en dansturné genom den engelska landsorten.

försökte inte heller att få någon klarhet. Han var för mycket naturmänniska för att reflektera över sina känslor, han var lycklig, ty något hemlighetsfullt inre behov blev tillfredsställt, och det var honom nog. — — —

Den första fiden efter inköpet av grammfonen kom det folk i långa banor till Grimby för att höra och se underverket. Varje kväll sjöng och spelade talmaskinen för en häpen och beundrande publik, och Jonas njöt triumfens sötna i fulla drag. Till slut blev han dock led vid dessa ständiga uppvisningar. Han fick alltför sällan vara ensam med sin kära maskin, och när ett ljushuvud en kväll föreslog, att man skulle ställa till bal och låta grammfonen spela dansmusik, blev han upprörd i sitt innersta över detta försök till helgerån och bad med mycken skärpa och kraft förslagsställaren och hans anhang dra åt helvete. Sen den dagen fick endast en utvald skara lyssna till sången och musiken.

Jonas Klingas grammfon hade satt hela socknen i rörelse, och naturligtvis släppte den framför allt avundsjukans demoner lösa. Det sades många fula ord på den gamle fördrängens rygg, och många bröst brunno av längtan att övertrumpfa honom. Men denna längtan hann aldrig bli verklighet, och Jonas slapp något mera nederlag. Han förskönades också från det, som är ännu värre, att känna kärleken i sitt bröst mattas och slockna. Grammfonen hade gjort livet ljus och rikt,

till sig, medan han fräste åt den andre:

"Djävla kräk, ska du släp't'en i gång så där."

Nu började en hård kamp mellan Jonas och unghästen. De starka händerna slötos med järnkraft om tömmarna, fötterna togo spjörn mot slädens framstam, och kroppen kastades bakåt. Det här var en lek i Jonas' smak, och det var inte första gången han lekte den. Han bet samman tänderna och grinade bistert men gott. Nu skulle Ung-Lasse få en karl att göra med.

Ett stycke löpte vägen alldeles rak, men sedan svängde den i en tvär krök åt höger. Innan man kom dit, måste Jonas ha hästen i sitt våld, annars skedde en olycka, det förstod han. Han lyckades också få honom att sakta farten betydligt och

Möbeltyger = Bomullstyger = Gardiner

Hemvävda, starka och vackra. • Konstfliten, Göteborg.

TAPETKOMPANIET

Katarinavägen 7, STOCKHOLM

R. T. 99 05. Telegr.-adr.: Tapetkompaniet

Säljer bästa T A P E T E R över hela riket. Största sortering av modernaste in- och utländska kvalitéer till lägsta priser. Begär omgående prover från oss. Till landsorten mot postförskott eller efterkrav. Bästa inköpskälla för målare och större förbrukare.

Danske Digtere i Nutiden. Av Julius Clausen.

(Forts. o. slutt.)

OM LITTERÆR FORFINELSE OG EVNE TIL at gaa egne veje vidner også Knud Hjørtø's böger. Hjørtø har i en række år været lærer ude i provinsen og i essays over sprogproblemer vist, at hans øre er lige så fint som hans hjærnes vindninger. Tung, egen, med forkærlighed for det sære og indviklede, der dog kan slå over i satire og lystig selvironi, har Hjørtø aldrig ret formået at finde frem til succesen. Mange romanlæsere skyr selvarbejde, og for dem er Hjørtø intet. Han kræver medarbejde af sin læser.

Det gør derimod Johannes Buchholz, jernbaneassistent, ikke. Han har til dato kun skrevet to böger, rigtignok to meget morsomme (ikke humoristiske!) böger, hvor han med held har svunget satirens knaldepisk over menneskelige dårligheder og skröbeligheder. Der er en vis udpræget dansk slentrian og noget Dickensk i de to böger ("Egholms Gud" og "ClaravanHaagsmirakler" er titlerne); også noget i slægt med den afdöde Gustav Wied, men friskere og naturligere. Thi Wieds spög og spot blev efterhånden anstrængt og "gemacht". Buchholz vejrer fint og har gemyt. Men mere kan vist ikke heller siges om en forfatter, der endnu ikke har præsteret mere, men ikke været bange for at tage lidt rigelig forskud på berømmelsen.

Karin Michaëlis navn var, för man i Europa 1914 fik andre ting at tænke på, ved at blive almenkendt. Hendes "opdagelse" om "kvindens farlige alder" blev kraftig udnyttet både i skrift og tale, og

reklamen havde i det hele fået godt fat i hendes navn. Karin Michaëlis er egentlig for god til dette. Hun har et poetisk talent — sandt nok det er spædt og kleint, men det er der; og hun har et meget fint øre for hvad der rörer sig i en kvindes sjæl. Nok har hun tilbøjelighed til at söge det sære og lefle med det lumre. Men til tider kan hun rive en rift i al det meget drapperi, som en kvinde elsker at omgærde sig med, så at man ser dybt ind bag alle lagene og bag alle de små feminine narrestreger, som Karin Michaelis elsker at kæle for. Mænd forstår hun sig derimod afgjort ikke på, hvad om dem siges er simili eller udslag af det Strindbergske "had mellem könnene". Godt er det jo, at nogle forfattere straks får den höst, de kan göre krav på. Men så er der rigtignok intet til dem bagefter. Også her blev taget forskud på berømmelsen.

Medens det snart er en årrække siden Ingeborg Maria Sick har udsendt en af sine lidt fölsomme, lidt overspændte, men altid smukt tænkte romaner; og medens Agnes Henningsen i finansudvalg blev nedstemt som undervægtig til at nyde statsunderstöttelse for sine hjertelig kedsommelige skildringer af erotisk betændelse bör en gennemkund og fantasirig forfatterinde som Astrid Ehrencron-Kidde (enke efter den nys afd. digter Harald Kidde) have en framskudt plads i denne oversigt. Alene af den grund, at hun har valgt Sverige til sit speciale — især egnen nord for Vänerne omkring Karlstad, og til tider Smålands skove — bör hun vække opmærksomhed hos svenske

læsere; men endnu mere, fordi hun har en udpræget fölsomhed både for naturen og fortidens mennesker. Hun har selv levet adskillige år på "landsorten" rundt om i Sverige, og hun har brugt sine öjne. Hun kender provinsens gubber ved "tulingen", og hun kender også Pan i de store svenske skove. Ingen fortryder att have læst en bog som "Skriveren fra Filipstad", strålende af fantasi, historie og eventyr. Fru Ehrencron-Kidde er i hvert fald Danmarks Selma Lagerlöf.

Og mange andre navne kunde vel nævnes i denne oversigt over den moderne danske prosas fornemste repræsentanter, som Laurids Bruuns, der ved sin ikke dybe, men udprægede fortællingskunst har nået et cosmopolitisk navn, især ved sine farverige exotiske skildringer fra Indien og Sydhavsöerne; eller den sensitive om Herman Bang mindende Chr. Houmark; eller den udprægede kender af hovestadsmennesker og hovedstadsliv, Poul Levin.

III.

Grænserne mellem prosa og lyrik lader sig naturligvis ikke skarpt drage. Der er forfattere, som snart udtrykker sig i guderne tungemål og snart tager til takke med jævn prosa. De, som her nævnes, er da dem med et udpræget lyrisk fysiognomi.

Ingen vil nægte, at Sophus Michaëlis, forfatterforeningens formand, her indtager en endog meget fremragende plads. Et menneske, for hvem geniets brusende fossefald er fremmed, men som ved sin fine kultur,

Elfte nordiska juristmötets medlemmar samlade å Riddarhuset. — Pressfotobyran.

Prötva

Tuppens Zephyr

och NI köper ingen annan.

Iduns Kokbok

AL
ELISABETH ÖSTMAN.

är den bästa kokbok för det svenska hemmet. - - -

9:de upplagan nu utkommen.

Pris kr. 7: - inbunden. - - -

sin lydhørhed for versets fald og rylme, sin billedannende evne, sin smag og sin store flid har nået det udmærkede og sikre. Et digt som det om Colloenis statue i Venezia gör næppe nogen anden digter ham efter. Inderlighed vil man kun undtagelsesvis finde i Michaelis digtning; han har ligesom for megen formsans, for megen poetisk blufærdighed til at udlevere sig selv. Men hans kunstfærdighed er meget stor og hans skønhedssans ikke mindre udpræget. Hans vers er som et kosteligt venetiansk glas; de er så fint dragne som perler på en snor, og så sirlige i deres fremfærd som Michaëlis selv. Også et par skuespil har Michaëlis skrevet — de dog knap så betydelige — og et par historiske romaner om "1812" og "Hellener og Barbarer", af hvilke navnlig den sidste henkalder tanken på Flaubert.

Michaëlis er beundret og højagtet, men for bredere lag må hans poesi blive kaviar, aristokratiske som de er i form og tanke. Her træder da Jyden Jeppe Aakjær, en ægte demokrat, som holder folkestævner ovre på sin gård "Jenle" i Sallingland tungt til i sine gode danske træsko. Han har skrevet nogle ret grove agitatoriske romaner. Men alverden i Danmark elsker og kjender kun Jeppe Aakjær for hans dejlige Natursange, skudt op af mulden med en vidunderlig frodighed og bedårende ved den tilsyneladende jævnhed. "Rugens sange", "Fri tælt" og hvad alle disse samlinger hedder — synges sig lige ind i danske hjerter. Enhver kan forstå Jens Vejmand, der slår sten ved vejen, og føle med ham, og alle kan nynne med i "Jeg er havren — jeg har bjælder på." Denne poesi, der bugner af hjemstavnsfølelse, er rigtignok allt andet end træskodans: snart vemodsfuld snart skælmisk, med en klang av Robert Burns synger den sig som sagt lige ind i alle danske sind. Jeppe Aakjær har nået en mægtig popularitet.

Ved siden af disse to fulgode repræsentanter for den aristokratiske og demokratiske lyrik i nutidens Danmark, blegner måske de andre lyrikeres stjerne noget. Men der er alligevel ikke så få, som funkler med festlig glans.

Der er mændene med de alvorsfulde fysiognomier, de stemningsfyldte og tankebevægede lyrikere. Der er Johannes Jørgensen og Helge Rode.

Begge er de ude over ungdommens år, og med Jørgensen har livet, vel næppe uden hans egen skyld, ikke faret blidt. Fra naturalismen bevægede han sig i ungdomsårene gennem symbolisme til det religiøse stadiet, en omvendelse som vakte en vis opsigt. I det hele har Johs Jørgensen i de hidtil udkomne fem bind af hans "Livs-ventyr" ikke været bange for at give sine forvildelser, sin tvivl, sin henrykkelse til pris for publikums nysgærrighed. Fra den første spæde og skruede digtsamling, som han udgav for mere end tretti år siden, har Jørgensen med rund hånd spredt sine vers i samlinger og beretninger. En gennemført lyriker i sin åndelighed som i sin verdenslighed, med sans for det sjældne billede og det slående ord. Et menneske der begyndte som en Shelley i krav og gudsfornægtende selvskhed, og endte i romantisk katholicisme som en Novalis.

Også Helge Rode var i sine unge dage symbolismens fuldtro adept. Og længe vandrede han hellere mellem stjernerne end på jorden. Nirvana-længsler og livsfor-nægtelse gav genlyd i hans ungdomsdramer som i hans første poesier. Men efterhånden fandt han sig frem til livsbekræftelsen,

også til smilet, måske lidt blegt, lidt bittert, men altid medfølelse. Helge Rode er kommen menneskene nærmere og har lært at interessere sig for dem; men derfor har han hverken glemt jord- eller luftånden ("Ariel")

Utländsk mat.

VARJE HEM HAR SINA INBITNA KULINARISKA vanor, men varje folk har det också. Det givs vissa grundsatser, som göra att svensk mat smakar svensk i de allra flesta hem, hur stora olikheterna eljes kunna vara. Det är inte här meningen att säga något ont om våra kulinariska traditioner. De vila på lång erfarenhet och äro delvis betingade av nödvändigheten att rädda oss efter våra resurser. Men det finns tillfällen i det mänskliga livet, då lite omväxling, lite flärd, lite mystik kunna tillåtas, ja rekommenderas inom det laboratorium, där vår dagliga föda tillagas. Bevare mig för att säga något om våra svenska husmödrar, men de äro inte lika ivriga att bereda omväxling i sin matsedel, som i sina toaletter, de gå hellre i franska

Anna Blix.

modeller än de översatta receptet på en fransk sås till sin kokerska.

Men den, som hädanefter skulle vilja spåda ut sin nationella matsedel med utländsk mat behöver inte samla recept, ej heller översätta dem. Båda delarna har fru Anna Blix gjort för oss i det hon från Norstedts förlag nyligen utgivit en receptbok: Utländsk mat, det vill säga fransk, italiensk, tysk, rysk och judisk mat. Fru Blix som är maka till den bekante tecknaren Blix, har flera år bott utomlands och varit nog intresserad och företagsam att därunder samla en rad goda recept på så väl enklare som mera komplicerad mat, kanske mest det senare.

Läsningen av fru Blix kokbok inför oss i de utländska kökens grundprinciper. Hela kokboken har så att säga en helt annan doft än våra svenska. Den skulle ju aldrig kunna ersätta dem. Det är ganska självklart ut från våra förutsättningar att oljan och vinet, parmesanosten och vitlöken aldrig kunna komma att spela en så dominerande roll vid matlagningen hos oss. Men vad hindrar att vi då och då pröva dessa möjligheter att sätta ny smak på maten och tillvaron?

Jag rekommenderar boken som en rolig och handlingseggande läsning för husmödrar och kokerskor.

Tidpunkten för bokens utgivning är också synnerligen lyckligt vald. Känslan av att korten äro slojade, ger en viss charm åt läsningen av denna bok. — Nu kan jag pröva allt det här, om jag har lust, tänker den av alla restriktioner obundna husmodern och beslutar sig kanske för att fira det sista kortets begravning med att tillaga en av fru Blix mera frestande och syndiga rätter.

E. W.

eller Herrens vældige vejr. Thi han at det evige kommer i stormen.

Af en helt anden stöbning er Valdemar Rördam. Han er mere en Tyrtæos end en Thukydid — de kraftige Rytters mand. Sit udpræget glødende patriotiske — man kunde næsten sige stordanske — sindelag demonstrerede han i cyklusen "Den gamle Kaptajn", en episk beretning om episoder fra krigen 1864, vistnok tænkt som en dansk Fänrik Stål. Men Rördam har også blidere strenge på sin bue som i sit vemodfulde mindedigt til den danske præstegård. Hjemstavnsdigter og udpræget dansk er han som Aakjær. Men medens Rördam måske savner Aakjærs inderlighed og poetiske eenfold, er han ham mange gange teknisk overlegen. Rördam elsker at tumle om med ny og udviklede rytmer, han er en forfaren digter. Men hans syn er ikke internationalt som Michaëlis', det går sjældent ud over Danmarks grænser.

En høj grad af tilslutning kan Axel Juel, som civilist expeditionssekretær i det danske marineministerium, glæde sig ved. Han tilhører et lidt yngre slægtled end de ovenfor nævnte; men mellem de yngre er han afgjort den mest populære. Og dette har Axel Juel ikke nået ved at gå på akkord med poesien eller ved at smigre for mindre fine poetiske instinkter — men alene i kraft af sin stærke og fine inderlighed, sin gennemførte naturlighed og sit eget ansigt. Juels form er tilsyneladende den simpleste og jævreste, men gemmer stor kunstfærdighed. Han sammenligner sig ved vandringsmanden, der stille går gennem livet og elsker det med en vemodblandet glæde. Og i fire stille linjer kan en hel verden af fryd og smerte gemme sig. Juel søger hverken de sjældne ord eller de sjældne former. Et barn kan forstå hans vers; men kun en voksen tilegne sig dem.

Der synges i det hele meget og smukt i nutidens Danmark. Selv om vi hverken råder over en Fröding eller en Karlfeldt, har vi endda folk med vakre røster og med sans for form og skønhed. En sådan ordenes legemester, en esprit-maker, en indfaldenes jonglør er Sophus Claussen. Han tilhører allerede et ældre slægtled og er ved at få plads mellem klassikerne. Længe opholdt han sig i Frankrig, og hans poesier blev for en stund pariserstemte og ikke uden påvirkning af Verlaine. Men Sophus Claussen er dog allfor dansk, særlig ö-dansk, til at blive hængende i poetisk gallicisme. Det tilfældige, det pludrende, solstrefjet mellem bygerne henover vandede, det uberegnelige og springende — sådan som det danske vejr er — alt det genfinder man hos den lokkede, raffinerede "naturens søn", som hedder Sophus Claussen.

Men særlig er det blandt de sidste slægtled, at de mange fortrinlige sangere hører hjemme. En helt ejendommelig digter er Harald Bergstedt, lærer i den jyske by Sæby. Endnu har han kun udgivet lidt: et par små hæfter "Sange fra Provinsen", en fortælling på vers "Hans og Else", og fornylig en allegorisk-satirisk roman "Alexandersen". Som versificator er han original og ypperlig med sjældne påfund og en sans for det måleriske, som kan virke helt Bellmansk. Det vil sikkert blive et af Fremtidens digternavne i Danmark. Og foruden den prøvede og anerkendte kantatedigter L. C. Nielsen er der en næsten mangfoldighed af yngre lyrikere ifærd med at tjene deres gyldne sporer. Lad her kun blive peget på Hans Ahlmann, Hans Hartvig Seedorf, der har vakt overor-

dentlig opmerksomhed med sine to digtsamlinger, og den talentfulde, men lidt uberegnelige Emil Bønnelycke.

Med unge lyrikere har det ingen nød i nutidens Danmark. Og de er så velsignet dygtige og kan så meget.

IV.

Ringest står det til hos dramatikerne. Her er en afgjort tilbagegang at spore. Men dette hænger måske igen sammen med, at teatret i de senere tider synes mere at nærme sig filmen end poesien. Modløst trækker da måske af den grund de unge digtere sig bort fra det — måske også fordi de savner det fornødne håndlag og talent for scenens kunst, den meget krævende, og kan hælde den vanskeligste af alle.

Foruden Helge Rode, som har skabt megen smuk, men ikke teatralisk dramatisk lyrik, er Sven Lange af danske skribenter vel den, der har tilført dansk drama i løbet af den siste snes år mest poesi. Men ikke derfor livskraft; thi i praksis står det dramatiske og det poetiske i omvendt proportionelt forhold til hinanden. Sv. Lange hader det almindelige, hvad hans skuespil tilstrækkeligt viser; men da det publikum, de mange, som teaterne skal leve af, i virkeligheden foretrækker det gammel kendte, gouterer det ikke Sv. Langes komedier, som derfor aldrig får nogen lang levelid.

Omvendt har den frugtbare dramatiske autor, Edgard Höyer, et fortræffeligt greb på dramaets teknik, men poet j højere forstand er han ikke. Han har skrevet et stort antal lystspil og komedier, hvoraf mange er bleven succeser. Bedsteborgerlig er han ikke, ej heller ofrer han til folkekomediens leiköbte gunst. Men til højere poetisk flugt er hans vingefang ikke stort nok.

Beslægtet med ham er Palle Rosenkrantz, en flittig forfatter, som skriver løs uden skrupler. Også han har med megen teknisk følsomhed skrevet en mængde komedier; snart hentet en succes, snart en fiasco, men underholdende, påpasselig, livlig er han altid.

Endnu en forfatter, som har arbejdet med stor flid i dramaets urtegård, er Henri Nathansen, der til lön for mange års af publikum ikke altid påskønnede stræben fik en betydelig succes med familiekomedien "Indenfor murene", et tydeligt defensoral for den jødiske races fortræffelighed og et slet maskeret angreb på "den hvide race." Nathansen er for så vidt mærkelig og enestående, som han (bortset fra det religiöst confessionelle) blandt vore dages danske digtere er den eneste jøde, der priser den semitiske race som trods alle skavanker er den nordeuropæiske langt overlegen. Hos denne meget intelligente, men meget förre og skematisk forfatter, træffer vi en race-uvilje, der er så meget mærkeligere, som vore dages Danmark ikke kan opvise noget eksempel på litterær antisemitisme.

*

Hvad her er nedskrevet i denne korte udsigt over moderne dansk digtning, hverken kan eller vil tilstræbe nogen fuldstændighed. Det er ikke litteraturhistorie eller biografi, men blot et fugleperspektiv taget under en rask flyvetur hen over den danske digtnings marker. Noget træder skarpt frem, andet ligger endnu i dis. Måske behøver det sidste blot lidt sol for at kunne træde frem i sin glans, medens det förste nu og da kan trænge til en byge for ikke at visne, men vokse frem til fornyet frodighed.

Märkliga hem i Stockholm under 1800-talet.

Af E. KUYLENSTIERNA-WENSTER.

Gamla Gjörwells.

En klang av muntra smekningar och löjen i detta borgarhem än tycktes bo, en sång om ärbär glans och enkla nöjen, om stilla samliv och familjero, om händer, vilka länge eldigt smeka, om hår, som först i ålderns kväll blir grått, om ögon, vilka lugnt se, hur den bleka och vita döden när ens örongått.

O. LEVERTIN.

Den allrakäraste bibliotekarien Gjörwell, idealet för en söt gubbe med gråa lockars hederskrans kring en klar panna, sitter denna förmiddag lika belåtet och varmt leende som alltid i sin gröna stoppade länstol. Nyåret 1800 har nyss gått in med jämmer om nød och dyrtid från alla håll, men den förnjöde assessorn klarar aldrig.

Visst kostade det på att från det intagande Bellevue ute på Kaptensudden nödgas flytta in i staden, men hovgravör Martins hus, Rege-ringsgatan 74, blef också det snart nog ett soligt, fridfullt och älskat hem.

Fru Brita Nora Gjörwell, som just aldrig får hela annat än Bribri har en sällsynt förmåga att skapa hemtrevnad.

Se, nu bara, hur alltför täckt hennes gode make i sitt "museolum" är omgiven av porträtter, böcker och blommor. Inte ens de utsökt välklippta familjesilhuetterna saknas. Först söta mor, så sonen Calle eller don Carlos, när det skall vara litet högtidigare, så dottrarna, både den ljuva Brite-Louise, vilken är gift med den morske krigskommissarian Almqvist, och den lilla vackra Stava, gullebarnet, vilken herr John Lindahl, den superbe köpmannen i Norrköping, äktade strax efter det hon framat ut barnskorna.

Aldrig kan deras lilla pappa, trots allt plitande och studerande helt och hållet släppa de kära barnen ur tankarna.

Just nu genomläser han ett brev till fru Gustava Lindahl, och därefter tar han itu med den bilaga, vilken hans dotter kär skall finna innesluten i brevet.

Det milda löjet kring hans infallna mun blir så ljust, medan han — utan glasögon — tolkar sina egna hieroglyfer.

Bilaga.

Året 1800, nyårsdagen.

Tidigt vaken, tacksam suck till Gud. Glas Mallaga: årets skål, dess lätnader och nöjen. Fru Bribris välgång. Barnens.

Socket, biscuit: den 10 februari, 26 maj, 24 juni och 5 dec. 1799, dessa söta minnesdagar.

Nyårsönskan hos fru Bribri. Gud förläne henne styrka att väl vandra detta år igenom!

Hälsning på det kära herbarium för 1799, rangerat i museum efter sin kronologiska ordning, bestående uti buketter, givna av fru Bribri den 28 jan. och den 24 juni, tvenne blommor, skickade i brev av fru Stava, och det sköna gräset, plockat av mig själv på den sköna 5 dec.

Läsning och revision av herr Hachenburgs predikan på söndagen den 5 jan. för konungen och drottningen dem Gud välsigne.

Läsning uti Leben Spangenberg's och Boileau's sjette satir. Slutet avskrevs uti minnesboken med tillämpning på mitt läge.

Middag med don Carlos och herr Björkergren, som besökt och begåvat den fattiga prästänkan vid Spinnhuset.

Middagsvila.

Hamburgska Correspondenten och Allgemeine Zeitung komne med sista posten.

Läsning uti herr Jacobis vifferhetsallmanac-

ka, eller Taschenbuch för 1800 börjades, och tre i musik satta sångstycken: An die Natur m. b. uttogos för att, jämte de bägge vyer-na, tagna af herr Clarke uti Norrland och Lappland sändas såsom nyårsgåva till fru Stava i Norrköping.

Athénée, denne forntidens Bayle. B. I kap. 18, och grefve Stolbergs Reise: Brevet om Turin.

Besök af don Forssgren sent.

Frid i själen och stillhet i sinnet ägdes hela dagen. De behövas i förråd när man måste gå stormar och olyckor, kanske under ett helt år, till mötes. Den omkring mig rå-dande ensligheten fullbordade dagens sällhet. Gud ske lof."

Och gubben suckar fromt. Egentligen tyn-ger det honom icke, att det är svår köttbrist i staden, att smöret kostar 4 riksdaler skål-pundet, och att intet mjöl finns, när som i denna stund januarisolen, högre än alla hus-taken, skiner in på hans månadsros i fönster-karmen.

Den gamle har för alltid lockat till sitt hus trevnadens och förnöjsamhetens larer och penater. De skrämmas ej av de många hög-lärda bokbanden i de gula och i det röda glasskåpet.

De ha villigt följt med det åldrande gusta-vianska paret från den vita villan ute på den sköna Djurgården och funnit en trygg hemvist såväl i söta mors roccocoförmak, där gratierna skalkas bland tapeternas arabesker och möbelygets blomsterrankor, som i de andra rummen.

Det bultar på dörren. En kraftig trumvir-vel.

Gamla Gjörwell är genast medveten om, vem fridstöraren är, och ropar glatt:

"Herein, min raske pilt!"

Och in stormar en vacker sexårig pojke, morfars ögonsten, Love Almqvist. Med myc-ken attention hälsar han och önskar gott nytt år med idel sälla dagar, och ett stort stycke kandissocker blir belöningen för den graciösa harangen.

Men sedan är Love färdig och klatschar piskan åt en osynlig häst. Annu kör han "för kära livet" som morfar säger, däremot vill han inte längre leka med sin lilla "fästmö"; hovgravören Martins dotter. Hon är så "sipp och har så många choser för sig", menar Love.

"Du blir väl rekryt vid livregementet med tiden," säger morfar Gjörwell. Det har han sagt i fyra år nu, men Loves eldiga ögon uttrycka ingen otålighet. Han håller så hjärtligt av de gamla och är lycklig, när han får resa och nålsa på dem. Hos far och mor är allting så olika; där fryser hans hela sinne, och fantasien gråter i hans barnasjäl. Han tycker det är synd om lilla söta, blida mor, men vet icke varför.

Mormor ropar honom från salen. Vill han åka släde med morbror Calle?

Ja visst. Det bär av ned för tre trappor. Fru Brita Nora står och lyssnar efter de små fötternas språng. Det är längesedan nu hon som ung mor glädde sig åt tre par käck barnafötters brådska. Hon är en femtiotvå-årig matrona, och det hjälper ej att känna sig ung, när bruket är, att en kvinna skall kallas ålderstigen efter de fyrtiofem.

Nå ja, livet har ju plänsirer vid alla åldrar, tröstar hon sig. Souvenirena äro eternelles, som aldrig förvissna, och hon vet en tendre amour, som ej heller förgår.

Prydlig som en liten sévresdocka trippar hon i sina gråa tygskor in till maken och sätter sig för en artig passiar i den goda, gröna soffan, vilken följt dem i deras trettiofem-åriga äktenskap.

"Se, se," bugar Gjörwell galant och går att kyssa den lilla vita, ringprydda hand, vil-

ken utgör hans stolthet, "får man förmånen av en så celever visit som den ämabla fru Bribris?"

"Jag stör dig väl inte?"

"Nej, dagakarlen vilar gärna vid sin oas en stund. Man begynner också tränga till att lämna arbetet, Brita Nora, åtminstone lyfta av bördan ibland. Hela mitt liv har jag redligen strävat för Guds ära, samfundets bästa, inbördes nöje och ett gott samvete; nu skulle jag tacksamt av en huld försyn mottagit belöningen, men jag får icke låta spaden vila, förrän jag plöjt, uppodlat och besått ditt blivande livgeding. Och du skall bedja Gud vackert, att jag får leva så länge till dess jag med egen hand får bärga de första kärvarna av denna åker uti fru Bribris proprie lada."

"Det var en lång utläggning," menar fru Brita Nora något uttråkad. Men hon tillägger hjärtligt: "Jag hoppas för din egen och allas vår skull, att du måtte få skriva många arbeten ännu."

"Och att vi båda få flytta ut till Kapstensudden, när Flora blomsterströr Rosendals ängar."

Över Brita Noras ännu alltjämt näpna ansikte med den täcka uppnåsan glider ett skimmer av ljus, minnesgod lycka.

"Ack ja, vårt kära Torp," säger hon. "Minns du den gången, då vi hade barnen omkring oss som de ljuvligaste vårblomstren på vår parter?"

"Och den dagen, då en femtiörikesdalers sedel kom nedflygande från himmelen i min hand, och jag delade den strax mellan söta mor och bägge flickorna, och det blev beslutat, att Brite Louise och lilla Stava skulle få var sin röda sidentygsklänning med all tillbehör."

Han har satt sig bredvid henne i soffan och håller hennes lilla mjuka hand i sin knotiga och torra skrivarehand, vilken skapat hela den digra samlingen af Collectio Gjörwelliana.

"Och alla våra glada connoissances därute på landet," infaller Brita Nora. "Ja, ja, måtro, att la belle reine saknar sitt hov av ministrar på Liston hill och Manilla och vad nu chateauerne hette. Det var förnämligare kurnakare det än en bokdammsfigur. Raille-rie à part så vill jag leva till dess Gud unnar mig den lyckan att dö på Torpet."*

Nu kan inte fru Brita Nora sitta stilla och lyssna till meditationer längre. Hon är allt för livlig och har dessutom mycket att bestyra, ithy att hon allenast har en piga.

Hon reser sig och kysser sin gubbe på pannan.

"Jag är tvungen att se till ditt lekamliga välbefinnande för dagen i dag," skämtar hon. "Stuvad abborre, à la daube på anka och mandelspån för väl kunna uppehålla livet på min Sokrates."

"Vadan en slik kalasmiddag," myser gubben.

"Almqvists kommer ju, och vi skola dricka dem till i det vin de l'erimitage våra kära Norrköpingsbarn ånyo sänt."

"Rätt så, fru Bribri."

Carl Christoffer Gjörwell är ånyo ensam och intar sin plats i länstolen vid fönstret. Han blickar hän över tak och skorstenar mot den blå rymdens oändlighet och reciterar halfhögt en strof ur ett poem han läst i Lennegrens Stockholmsposten:

"An för mig blott återstår
livets afton, några timmar,
rörd jag än på lutan slår,
än bland gamla vänner rimmar.
Må jag nöjet sjunga få,

* Den 26 augusti 1811 avled Gjörvell på Kapstensudden.

Två dikter.

Av ERIK LINDORM.

Ett gråtande barn.

APRILBLÅ HIMMEL över svarta parker
och sol som skurar staden blank till påsk!
Jag driver kring och vädrar av mig vintern
och lyss till gatans ljud, så nya, friska
som hörde jag dem just för första gången.
Det är en spänstlig klang i hjul och fotsteg,
ja, själva ölutkörarens buteljörg,
hängd på hans breda rygg, melodiskt klirrar.

Behagligt porlar bullret in i örat
och själen ljummas upp av detta solsken,
som strålar genom rocken in i bröstet
och manar mig att sluta fred med livet.

Då genomskärs min mærg av denna snyftning
från detta barn, som fuggar vilt sin näsduk
och snokar som en vilsen hund längs gatan
att finna penningsumman, som hon tappat.
Och hennes tårar rinna, rinna, rinna
ner över kinderna och in i munnen.
Hon skriker till för varje vänlig fråga
och icke hjälper tröst från magasinsfrun
och goda ord från en chaufför med brumbas,
som står och glör med stora, tomma händer.
Hon måste skrika, bara hopplöst skrika,
ty hon förs aldrig, aldrig mer gå hem.

Och dagen miste plötsligt allt sitt skimmer
och borta var försoningen med livet
för denna barnångest intill döden,
för dessa skrik, för detta meningslösa,
för dessa tårar, som blott blevo smuts.

*

Lyckans minut.

ÄR DET SANT att jag håller ett barn på min
arm
och ser mig själv i dess blick,
att fjärdarna gnistra och jorden är varm
och himmelen utan en prick?

Vad är det för tid, vad är det för år,
vem är jag, vad bär jag för namn?
Du skrattande knypte med solblekt hår,
hur fick jag dig i min famn?

Jag lever, jag lever! På jorden jag står.
Var har jag varit förut?
Jag väntade visst millioner år
på denna enda minut.

minnas, huru säll jag varit;
glömma, att jag då och då
även smärtans slag förfarit."

Bibliotekarien försjunkar i tankar, och medan handen mekaniskt stryker öfver ett rikt blommande nejlikestånd, svävar blicken allt längre, drar tankarna med sig till den plats, som skall bli en sista solitude, den stilla ljuvliga gravplatsen ute på Solna kyrkogård. Små lindebarn — unga lindar — växa sig starka och kraftiga kring vilostället, och den gamle drömmer gärna om den vår, då fåglar skola bygga och sjunga i deras krona, medan han sover en trygg sömn under kullen, kroppens tunga sömn, när själen lyft på stoffbefriade vingar.

Sommarvila.

Svenskt badortsliv.

JAG MOTTE FÖR NAGRA DAGAR SEDAN min gamle vän grosshandlar P., en svensk hedersman av den art, som nu allmänt räknas till de föråldrade sidorna i vår nationalkaraktär. Jag visste, att han tillbringat några sommarveckor i Falsterbo, och jag frågade honom, hur han hade trivts.

— Åh fy tusan, förfärligt! Nu ska du höra. Första dagen, då jag kom ut, på morgon, märkte jag strax, att alla herrar, gamla och unga, gick vitklädda, helt och hållet vitklädda. Lyckligtvis hade jag packat ner — halvt på skämt, för jag är ju över de sextio — en präktig vit kostym, inköpt före kriget och aldrig begagnad. Den tog jag nu på mig och gick omkring och såg löjlig ut. Det behövde inte bli långvarigt. Efter en timme fick jag se, att alla herrar bar blå kavaj till sina vita byxor. Jag skyndade mig upp på mitt rum och tog på mig en blå kavaj och så promenerade jag som de andra, glad åt att kunna likna dem.

När jag kom ner till lunchen, slog det mig, att alla herrarna hade blå kavajkostym med vit väst. Jag störtade upp igen och klädde mig i blå kavajkostym med vit väst.

Vid middagen hade vi förstas smoking med styvt skjortbröst, fast solen gassade och havet lyste blått, som för att häna oss. Det blev svettigt, fastän det inte lär vara comme il faut att sveftas.

Snart kom jag under fund med att smoking gällt bara för middagen; sommarkvällen fordrade grå kavajkostym. Jag smet upp och iförde mig en grå kostym, tyvärr prickig och lite för mörk — de andra herrarna hade ruffig och ljusare.

— Nå, damerna då?

— Damerna, jo det var en skön historia, må du tro! De gick i badet fullt klädda, i kjolar, höghalsade liv, strumpor, skor, hatt och handskar. Men vid middagen uppträdde de så gott som nakna, urringade åtminstone till naveln. En dag, vid dinern utbrast en fem års grabb, en liten pigg överklassunge: Mamma, mamma, titta på de där tanterna, de har ju inga kläder på sig; och det var då nästan bokstavligen sari.

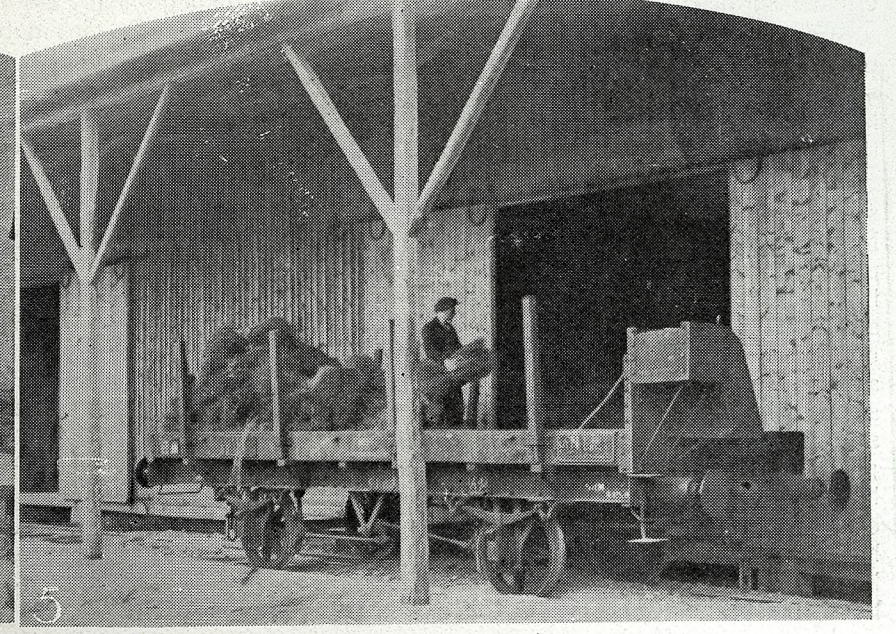
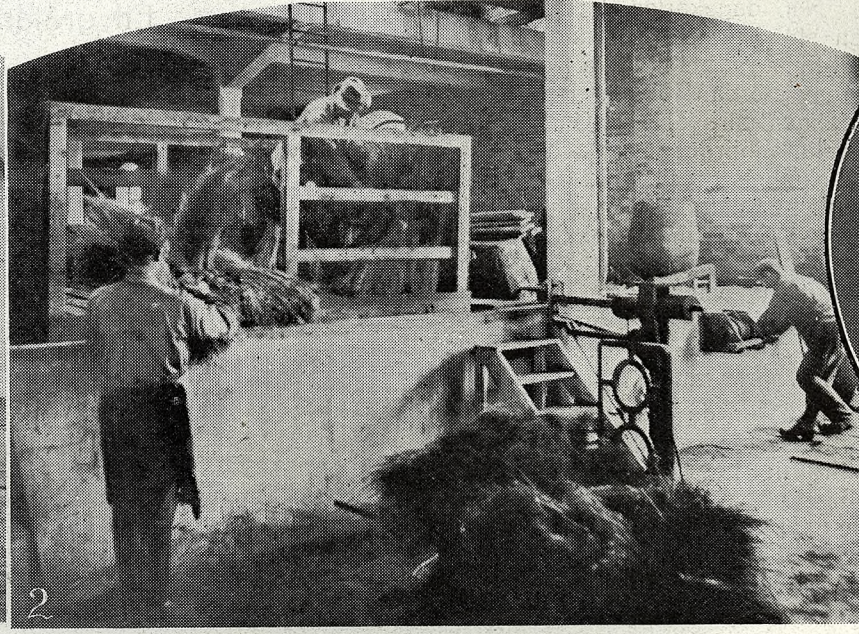
Jag skakade hand med min gamle vän, som såg överansträngd ut och hade en ängsligt och spännt iakttagande min, som jag inte kände igen.

— Ja, sade han, jag har ju blivit lite nervös under min semester.

Och jag tänkte på hur långt man måtte ha kommit från det idylliska fordom, då Skanör och Falsterbo hade gemensam frack, som de båda städernas ståndspersoner turade om att låna av varandra.

ERIK NORLING.

Hemslöjd som blivit en storindustri. * För Idun av redaktör Anders Jönsson.

FÖR ETT FEMTIOTAL ÅR SEDAN VAR LINODLINGEN ALLmänt utbredd i vårt land. Beredningen av linet och förfärdigandet av varjehanda vävnadsartiklar därav var den mest betydande hemslöjden. Hela husets kvinnliga invånare hade arbete härmed en stor del av året.

Den nya tiden och den därunder tack vare köpearliklar förvända smaken samt arbetskraftens absorbering för industri och det intensivare lantbrukets obeaktande av linodlingen äro de huvudsaker, som medverkat till linodlingens upphörande inom vårt land.

Så länge man kunde fylla behovet av lin genom import särskilt från Ryssland, var det ingen som tänkte på det beklagliga faktum, att en av landets betydelsefullaste hjälpkällor beträffande tillgodoseendet av det egna behovet upphört. Först med kriget och därav förosakat hinder för vidare import öppnades våra ögon för vad folket förlorat genom linodlingens upphörande.

Då var det som några ledande män på linindustriens område började se sig om efter möjlighet för en pånyttfödelse för linodlingen inom landet. Vårt lands förnämste expert ifråga om linberedning, ingenjör Hugo Hennig i Borås, nedlade ett energiskt och intresserat arbete för att söka intressera lantbrukets män. I detta arbete understöddes han kraftigt av hushållningssällskapen i de olika länen.

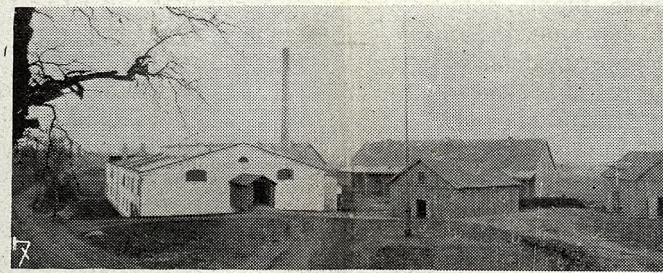
Särskilt inom de båda Skånelänen bedrevs ett energiskt agitationsarbete bland lantmännen.

Svenska Linberedningssällskapet kom så till stånd och beslut fattades om uppförande av en modern linberedningsanstalt efter tyskt mönster invid Hässleholm.

Det gick lite trögt i början med linodlingen. Det mesta linet odlades i mellersta Skåne; men förhållandena utvecklade sig följande år så gynnsamt, att linodlingen kom att omfatta icke mindre än c:a 2,500 tunnland för sällskapets räkning tecknade av närmare 5,000 odlare. Dessutom upptogs linodlingen i stor omfattning av utomstående odlare.

Härmed hade man erhållit så mycket lin att dess beredning icke kunde medhinnas vid

den nu befintliga linberedningsanstalten, där arbetet nu en längre tid varit i full gång. En stor del av skörden har näst upplagras i olika delar av de sydligaste landskapen och f. n. planeras anläggandet av flera linberedningsanstalter, varvid man kommer att tillgodogöra sig hittills gjorda erfarenheter vid vårt lands första industrimässiga linberedningsanstalt. Ökat kapital är härför nödvändigt och är nytäckning av 500,000

planerad. För saken intresserade kunna hänvända sig till "Linberedningen", Borås, under vilken adress anmälan av aktieteckning bör göras.

För den som varit med på den gamla goda tiden, när linet bröts i de gamla "brydesuorna", som de gamla skröpliga byggnaderna med de grönskande torvtaken kallas på skånska, är det en underlig syn att komma in i vår präktiga linberedningsanstalt vid Hässleholm.

Det å fälten torkade linet, som å anstalten finns förvarat i stora magasin, lägges in i s. k. häckar. Dessa häckar nedsänkas helt och hållet i anstaltens rökkanaler, där linet rötes. Ju längre vattnet varit i rökkanalerna, desto hastigare försiggår röttningsprocessen av den anledningen att det röttningsstrande bakterielivet i rökkanalerna är kraftigare i sådant vatten än i nytt. Sedan linet rötats, hissas det ånyo upp ur rökkanalerna, utbreds till tork å särskilda vagnar, som därefter köras in i torkugnarna, varest linet hastigt och grundligt torkas förmedelst varmluft.

Sedan linet torkats i torkugnarna, ta flickorna hand om delsamma. Linberedningen är nu som förr en kvinnornas sak. Men vilka fulländade maskiner ha vi inte nu i stället för de gamla bråkarna!

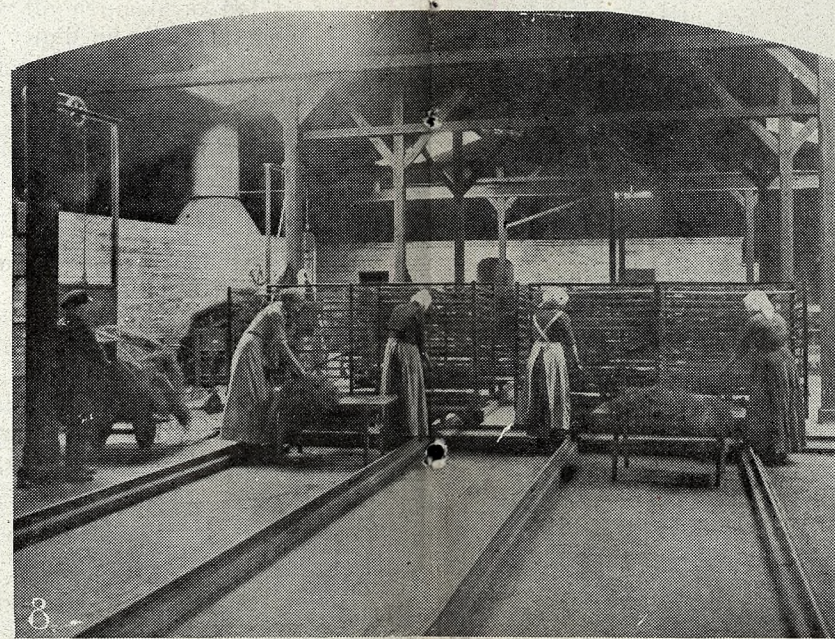
Hastigt och lustigt uppslukas linet av s. k. bråkmaskiner, där linet brytes ordentligt. Skall linet finskäktas på maskin får det efter den artificiella torkningen och bråkningen vila 3-4 månader. Vanlig skäktning och grovskäktning utföres däremot omedelbart efter bråkningen, och får varmlufttorkat lin i så fall vila längre tid efter skäktningen, innan det kan spinnas.

Efter finskäktningen är linet mjukt och fint. Det föres nu ut i lagerhus och är färdigt att tagas om hand av spinnerierna och hemslöjden.

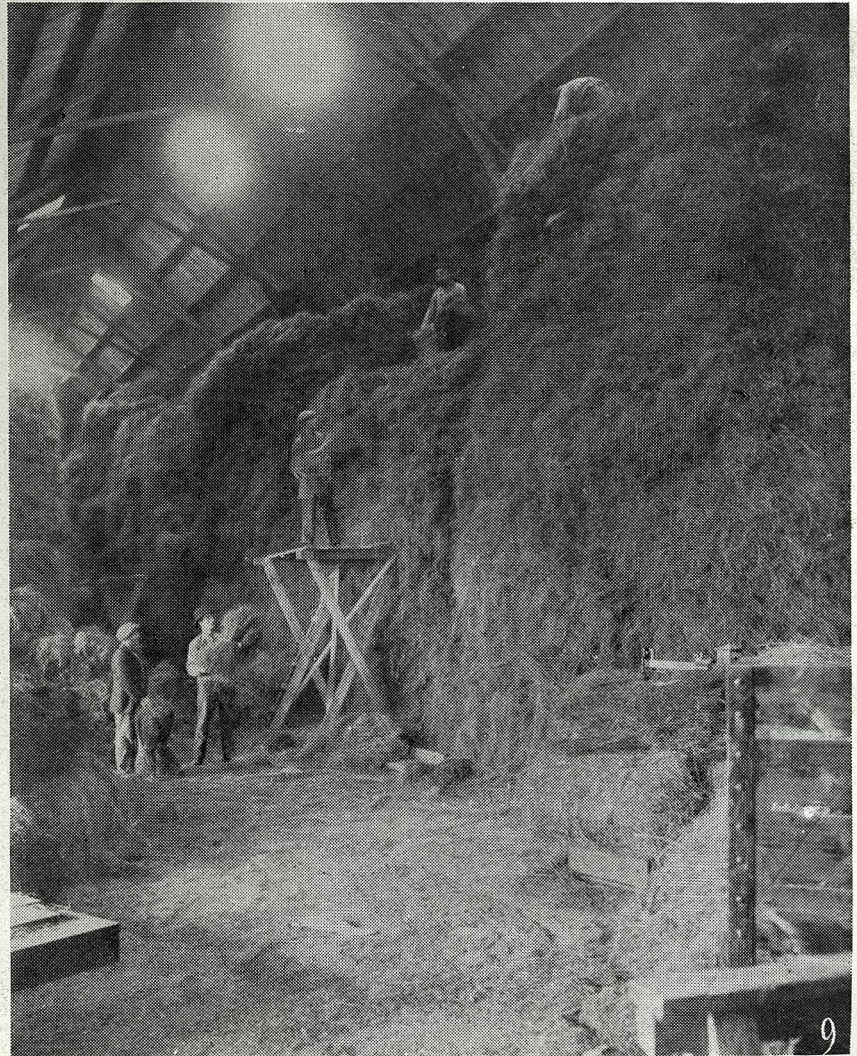
Inför Kungl. lantbruksakademien höll direktör Hennig för någon tid sedan ett föredrag om linhanteringen och dess framtidsutsikter, vilket nu kommer att offentliggöras genom akademiens publikationer, varfyllt vi hänvisa intresserade. Av detta föredrag att döma skulle linodlingen och linberedningen hava goda framtidsutsikter för vårt land inom närmaste åren och beror dess vidare utveckling på, huru förhållandena komma att gestalta sig i Ryssland. För det fina linet av hög kvalitet finnas allid konkurrensmöjligheter för oss på världsmarknaden och genom att driva fram den svenska linodlingen till en sådan produktion, får den svenska hemslöjden säkerställd tillgången till ett förnämligt råmaterial.

1. Linhalmen föres från åkern och väges. 2. Magasineringen av linhalmen. 3. Verkställande direktören i Svenska Linberedningssällskapet ingenjör Hugo Hennig. 4. Bråkmaskinen i arbete. 5. Linkärvarna fö-

ras in i magasinet. 6. Industrimässig skäktning av linet. 7. Linberedningsanstalten vid Hässleholm. 8. Det rötade linet utbreds till torkning. 9. Ett av linberedningsanstaltens stora magasin.

Tapios älg. Av Fredrik Persson.

VINTERNATTEN LIGGER TUNG OCH mörk över de oändliga ödevidderna upp efter riksgården.

Skogen står sovande svart omkring fjärr och sjöar, som allt sedan Michaeli äro fäckta av fotstjocka isar. Ty kölden har under den långa förvintern varit den starkaste i mannaminne.

En ugglan, som suttit och halvblundat i skogslaget ett stenkast från nybyggaren Erkkos Salmis pörte invid Koskilamp, spärrar plötsligt upp de gula kattögonen och betraktar nyfiket ett raggigt djur, som smyger sig fram över det snöiga lunet, förbi pörten och ner emot fjärrisen, som oftydligt kan skönjas genom det gråa morgonljuset. I nästa ögonblick har hon lättat och flyger nästan ljudlöst som en rullande fjäderboll mot pörten; sätter sig tillrätta på röktrummans tak, så att mjällsnön yr och i nästa ögonblick eka de nattstilla vidderna under den skyiga himlen av hennes skärande dova: klä-vitt! Morgonugglan, nickar Erkkos Salmi, där han borstskäggig och surögd vilar vid sidan av sin kvinna under fårskinnfällan på britsen — väckarugglan, som vareviga morgon slog sig ner på fruntaket — Perkele själv visste varför. —

Erkko resar sig emellertid på armbågen, gnider sömnen ur ögonen, stryker håret ur ansiktet, spottar ut på lergolvet och kastar ämtligen de nakna benen utanför sängstocken.

Han måste upp — måste, fast kölden härinne var närapå lika så sträng som därute och fast han var matt och hungrig.

Just därför att han var hungrig, måste han upp och ut!

Erkko Salmi kläder sig långsamt, allt under det att han hultrar av köld. Matbit fanns inte i huset, nej, inte ett mjöldamm, inte en fisk, inte en bit kött. Perkele och hans anhang visste hur detta skulle ända.

Finnen står och vaggas sin senigt magra kropp fram och tillbaka under det att han småmuttrar för sig själv. Värre och värre dag för dag — allt skralare blev ungarna och allt mera hålogd hans kvinna — Karin som han narrat med sig, när han för ett halvtjog år sedan drog hemifrån, från Karelens från grannfolket sitt och vännerna vid ryssgränsen, för att söka lyckan häruppe i dessa fjärran ödemarker. Lyckan — Erkko

ryckte på axlarna och skrattade kort — var detta lycka, då var dödsqual lycka. Eländigare hade han aldrig haft det — vargdjävlarne revo hans getter i höstas och kon slog björnen i augusti. Och ringa eller intet gav sveden han fällt och bränt.

Tig, din eländige olycksfågel! Erkko knöt sin jordsvarta näve och storrade mot rökluckan över eldstaden i pörtets mitt. Tig, ditt odjur, annars! Men ugglan teg inte utan satt allt framgent på röktrumman och ropade sitt dova och olycksvarslande "klävitt" ut i den gråa vintermorgonen så att åsarna fjärran och när ekade.

Då blev Erkko Salmi förbittrad, grep den tjocka brandkäppen och slungade den mot rökluckan så att sotet yrde över hans tovigå hår.

Tig, ditt förbannade odjur! skrek han och stampade i golvet. Ska vi dö, så dö vi utan att du behöver varsla — kom ihåg det!

I nästa ögonblick stod finnen emellertid fundersam och storrade rakt fram i mörkret.

Underlig dröm, han drömde i natt; han nickade bekräftande gång efter annan. Var det inte Tapio, skogens herre och konung, han såg och samtalade med — så var det väl Perkele själv; kunde inte vara någon annan. En högväxt gubbe med isgrått hår och ett vidunderligt skägg — klädd i djurhudar och med långstav i hand.

Du har det ont, Erkkos Salmi, hade denne gubbe sagt, du får föga mat och de dina svälta. Så hade han sagt, där han stått invid britsen, tyckte Erkko, och hans blick hade strålat genom mörkret. Men du vandrar på vilse vägar och du har glömt att anropa mig och glömt att sjunga runor när du är stadd i nöd, hade han lagt till med en stämman som rosat hes och rostig i stillheten. Det har du, Erkkos Salmi, och jag skänker dig ingenting av skogens överflöd så länge du har storboken liggande på hörnhyllan i ditt pörte.

Storboken, mumlade finnen och gned sig med det krokiga pekfingeret fundersamt i tovskaägget — det var väl psalmboken det — eller kanske bibeln, som Karin envisats att ta med sig, fast han själv avrått; jo jo, ty andra böcker fanns inte i hans hus. Var ingen läsare som Karin, kärningen — hade aldrig fått lära sig sådant och för att säga

sanningen ej heller haft något behov att lära — —

Erkko går långsamt bort till den kullerstensmurade ugnen och gör upp eld. Kärningen ligger fortfarande på rygg under fällan och snarkar med visslande näsljud, men ungarna som kampera i fällbänken ligga klarvakna och stirra in i den bullrande ugsbrasan, som näres av fräsande fjärrötter.

Utmärglade ungar — Erkko står framför brasan och söker att få eld på pipan — eländiga kryp, som liggat om mat både natt och dag, tänker han under det att han suger in den beska röken och pustar ut den igen. Och han erinrar sig åter drömmen. Ja, ja, underligt var det och Perkele allena visste hur det här hängde samman. Innan de där böckerna kommo in i pörten hans, och innan Karin börjat läsa gudeligt och sjunga psalmer här kväll efter kväll, så fanns såväl kött som fisk i huset. Torkade älgbogar på gällan uppe under ryggåsen och saltmat i tinorna. Men sedan dess såg han aldrig älg, inte ens hare och fågel, och dag efter dag kunde han få stå i det isiga norddraget nere på Koskilamp utan att få ett napp på vinterkroken.

Fanens böcker! Erkko tar ett par steg i riktning med hörnhyllan, men stannar och ser i det flackande eldskenet, som bredde sig rött över jordgolvet och britsen, skyggt på den sovande hustrun. Det vore kanske orätt, ja hädiskt att jaga Gud ur huset — och nog blev väl Karin både harm och förfärad men — — Erkko Salmi tog med darrande hand en sticka ur ugnen och fände pipan, som slocknat. Men — om Tapio, den hans fäder tillbett och litat på, nu var starkare och förmer än den Gud, som stod att läsa om i storboken så. Ja, ja, livet måste räddas och drömmen, han haft, betydde något, det gjorde den, det gjorde den förvisso! Erkko nickade gång efter annan bekräftande framför sig.

Har du mat, far? frågar Lill-Erkko, älskersonen plötsligt och hans röst är så jämrande späd.

Mat — nej, Erkko rycker till och ser hjälplöst på gossen. Så samlar han sig plötsligt, kryper ihop till ett språng, står ett ögonblick med nerdraget huvud och stirrar mot hörnhyllan där storboken ligger.

Mat nej — men snart — blott Tapio hjälpte, skogarnas mäktige konung.

Den skäggige mannen glider ljudlöst fram, griper boken och slungar den med en förbannelse in i elden.

Rusar sedan på dörren och ut i den gråa morgonen.

Står en stund i den skarpa kölden och stirrar ner emot Koskilamp, som ligger där som en grå tröstlös slätt inne i storskogens svarta enförmighet.

Jo, jo, han fick försöka igen, försöka för hundrade gången — och han fick läsa alla de böner, han lärt därhemma i Karelens och sjunga alla runor — ty han, hans hustru, hans barn fick ej svälta ihjäl.

Några minuter senare glider en kufryggig man med fiskredskap på ryggen på skidor över den mjälla snön ner emot det tillfrusna valfnet.

Den nya dagen har kommit så småningom. Skuggorna krypa samman som skrämde får under skogen och i öst över Rantakullen, som lik en snöig kägla, reser sig över det blånande skogshavet, börja skyarna glöda när solen nalkas.

Erkko står ett ögonblick och stirrar under buskiga bryn ut över isens snööde och vidare över de oändliga vidderna. Han vä-

Den första dragningen av Statens premieobligationer i Stora börssalen. — Pressfotobyrå.

ger den järnskodda skidstaven mellan händerna, mumlar och nickar framför sig.

Vargspår överallt, på isen och i slutningarna; han tar av sig vanten, snyter sig fundersamt och torkar av fingrarna på den slitna bockskinnsbaken — men inga älgspår — inte ett enda.

Han sätter sig åter igång och glider vidare på gnisslande skidor. Jo, nu måste han skaffa mat, om han så skulle förskriva sig själ å fanen — käringen hans, som var en bra kvinna fast hon sjöng psalmer och läste i storbok — och ungarna, de fingo ingalunda dö, och lämna honom ensam. Han fick dika ut myr till sommaren och hugga dubbla sveder —

Just när Erkko Salmi åker ner för strandslutningen, hör han genom det visslande vinddraget ett underligt skall ur skogen på andra sidan om Koskilamp.

Han stod orörlig på skidorna och lyssnade med återhållen andedräkt.

Perkele! Jagande varg — — en hel flock — som var efter ett eller annat högdjur.

Erkko torkade svetten från pannan och hans skumma blick fick plötsligt liv. Fanns kost för Tapios hundar, gråbenen, fanns väl för honom också — och för käringen och ungarna — — Hyss; fanens till skall — halvtjoget gråben minst — skogen ekade ju, fylldes av gläfs och ljud.

Sel Erkko Salmi kryper samman och hans seniga händer knyta sig omkring skidstaven.

En mäktig älgdjur med svajande hög hornkrona hade plötsligt blivit synlig i skogslaget på andra sidan om tjärnet. Och fått efter honom följde en hop vargar, raggiga gråa bestar med gnistrande vita tänder och blödande tungor.

Perkele, perkele, mumlar Erkko oavbrutet — make till älg hade han aldrig sett — själva Tapios storälg — perkele.

Älgen skjuter fart över isen så att mjällsnön yr kring den breda bringan; nosen är framsträckt, hornkronan ligger utes efter ryggen och hans frustande stön blandas med de följande vargarnas hesa ljud.

Vänta, ert yngel, muttrar Erkko — vänta, vänta! Han hugger staven i snön och glider vidare. Måste blanda sig i den här leken, måste slåss med gråbenen om Tapios älg.

Det är uppenbart att den högbenta tjuren är alldeles utmattad. Vargarna ha nu hunnit upp honom, dansa omkring honom som lekande hundar; nappa honom i sidorna, söka bita sig fast i hans strupe. Men älgen värjer sig hårdnackat.

Han gör en sväng när han får syn på Erkko, som närmar sig raskt, viker till höger och närmar sig stranden igen.

Framför honom reser sig en bergvägg, som stupar tvärbrant ner mot isen. Här stannar han för att kämpa emot övermakten. Pressar bakdelen emot klippan och sänker den breda hornkronan. Vargarna äro efter, gläfsande och murrande. Stanna emellertid ett ögonblick som om de tvekat — men rusa omedelbart därefter fram i flock.

En raggig kropp beskriver en halvcirkel i luften och faller ned på isen några famnar bortåt med uppriven buk och ångande inälvor, urständsatt att resa sig igen. Den ene efter den andra gör samma resa; älgen fångar odjuret med hornen och slungar dem högt i luften. Men under tiden ha andra kastat sig upp på hans rygg och bitit sig fast; blodet silar ångande rött utes efter hans sidor och droppar oavbrutet ner i snön. Älgoxens försvar blir allt mattare. Hela hans väldiga kropp darrar, men ännu kämpar han med uppjudande av sina yttersta krafter för sitt liv.

Erkko Salmi står på ett stenkasts avstånd och ser på. Hans bruna ögon gnistra och hans händer vitna omkring skidstaven.

Äntligen faller älgen på knä; står ett ögonblick så med blodfräga omkring mulen och med halvsläckta ögon. Segnar så åt sidan under ett rosslande stön. Sparkar omkring sig, försöker resa sig, men faller åter tungt samman och blir liggande orörlig.

Omkring den döende älgoxen ligga i den blodiga snön ett halvt dussin gråben, som ingenting mer förmå, döda och halvdöda om vartannat, men de oskadade och lindrigt sårade slita med skarpa tänder med fördubblad iver i den orörliga kroppen.

Erkko Salmi, som lekt samma lek förut, rusar fram med lyftad stav.

Satanas! vrålar han så att åsarna i öster och norr svara med rungande ekon. Ett par vargar släppa sitt tag och krypa undan med slokande svansar. Men uppe på älgen sitta ett par andra, som fått blodad tand och som grina emot den anfallande finnen med vita tandrader i blödande gap.

Erkko höjer den tunga staven och slår. — Vill du! Vill du! Förbannade odjur! Vargarna morra och vilja ej bort.

Då sliter Erkko den bredbladiga kniven ur näverslidan och stöter den med fruktansvärd styrka in i buken på den närmaste. Han skriker oavbrutet. Bort! Bort! Satans yngel!

Ett ögonblick senare är Erkko Salmi ensam herre över älgen. Han hojtar åt de bortdragande vargarna, som släpa sig fram över snön och allt emellanåt vända sig om och morra ilsket.

Så sätter han in kniven under bogbladet och vrider den runt ett par gånger i såret, varma blodet frustar i en stråle ner i snön.

Den dagen ända intill skymningen bar Erkko Salmi den ena blodiga köttbörden efter den andra över isen och uppför strandslutningen till sitt pörte, och i järngrytan över den dånande torrvedsbrasan skummade älgfett mellan ångande köttstycken.

Utan att ett ögonblick tänka på vila och mat var finnen i oavbruten verksamhet timme efter timme.

Mat, mat, mumlade han mellan röksvärtade tänder, Tapios gåva, Tapios älg. Livet var förmer än psalmsång och kött i tinorna bättre än gudlig läsning. Nu kunde man då se vem

som var den starkaste, den mest barmhärtige emot skogsfolket, som var på väg att gå under, dö av svält häruppe i den fjärran ensamheten.

Och på kvällen när pörsticken glödde i sin klyka och stormen med sjungande ljud svepte fram över pörtefs snöiga tak, berättade Erkko för sin kvinna om drömmen han drömt och om boken han brände — och han menade som så att Tapio, skogens herre, ville skogsfolket väl, blott man ej böjde sig för och åkallade andra gudar.

Detta svarade hustrun ingenting till, men hon log matt framför sig som i drömmar och läi sin grova hand glida smeksamt över mannens fårade panna.

Ridån går upp.

SÄSONGEN BEGYNNER OCH MED DEN börjar Stockholm få sin höstprägel. Staden blir då vackrare än någonsin, emedan människorna återkomna från ferieresor och lantvistelser, se friska och glada ut, tyckas ha befriat sig från alla surmulna tankar och föresatt sig att taga dagen som den kommer — även om den blir lika dyr som förut.

Det riktiga säsongtecknet, de första teaterpremiärerna, är redan ett faktum, och alldenstund årstiden är solens och de muntra färgernas, har också filjornas värld anslagit durtönen. Svenska teatern ger en repris av de Flers och Caillavets gnistrande roliga komedifars "Kungen", vars åt alla håll snärtande elakheter ej förlorat något av sin udd sedan sist.

Herr Svennberg uppbar sin gamla glansroll, Johan av Sardonien, och är alljämt samme älskvärde bonvivant med en lagom glimt av självironi i blicken för att driften skall träffa sitt mål. Fru TOLLIE ZELLMAN når också mycket långt i sitt av otvungen komik präglad spel som den lilla pikanta socialistfrun Marthe Bourdier. Mottagningsscenen och hennes fête-à-fête med monarken göres med ett älskvärdt skälmylne och en fulländad repliksägning, där ingen nyans går förlorad. I styckets andra, vägande kvinmorroll framträder den nyengagerade fru M A R T H A H A L L D É N, för vilkens kalla temperament uppgiften dock ej passar. Fru H. har ett vackert organ och god diktion och hennes figur och hållning synes lämpade för tragediens tunika — här, i den franska komediens glittrande infattning verkar hon tung och besvärad.

Herr H A M M A R É N S stortaliga socialist är heller icke så värst lyckligt inställd i ensemblen — denne exponent för politisk halhet är tecknad med en ironi som skådespelaren ej förmår ge nödig relief. Hr KLINDBERG och JOHANSON utmärka sig i ett par biroller.

På Oscarsteatern framföres Jean Gil-

De Flers och Caillavets "Kungen" på Svenska teatern. Herr Svennberg kungen, fru TOLLIE ZELLMAN, Marthe Bourdier. Almberg & Preinitz foto.

Schweizer's Siden

direkt från Schweiz, tull- & portofritt till bostaden!
 Begär redan i dag prover på garanteradt solida nyheter still dräkter och blusar i duchesse, foulards, taffetas, crêpes, gabardina, soieanna, faille, cotelé, voile etc. från kr. 2.95 pr. meter. Särdeles rikhaltigt urval i såväl svart som hvitt och kulört. Vår kollektion såndas Eder mot ett 20 öres frimärke franko till benäget påseende.
 Samtidigt rekommendera vi vår kollektion i dräkter och blusar, konfektionerade och okonfektionerade, med äkta schweizer-broderier på batist, voile, opaline etc. från Kr. 7.50. Dessa kollektion såndas Eder likaså mot ett 20 öres frimärke till benäget påseende.

Schweizer & Co Luzern S 3 (Schweiz)

MUSTAD'S
 VÄXT-MARGARIN

BEGÄR HÖGSTA MÄRKET:
MUSTAD'S
 "BÄSTA-VÄXT"

Vasa Fotomagasin A.-B.
 Göteborg
 köper, säljer och byter begagnade kameror m. m. Tillskriv oss. Tel. 18673

En plats-^{annons}
 Vermlands-Tidningen
 läses i över **10,000**
 Vermlandshem.
 Länets enda dagliga tidning.
 Huvudkontor: **Karlstad.**

Twinity
 SNAPS BUT A SINGLE SNAP

MADE IN U.S.A.
 TWO PARTS WITH BUT A SINGLE SNAP

**NYA OCH BÄTTRE TRYCKKNAPPAR
 FRÅN NORDAMERIKAS FÖRENADE STATER**

TWINITY härstammar från Nordamerika. Den kommer att vinna Eder ynnest därför att TWINITY betjänar Eder bättre än någon annan.

TWINITY har en evinnerlig fjäder som håller fast till Eder finger öppnar densamma. TWINITY förändrar al drig sin originala glans; alltid ny och glänsande som en ny slant. Ar garanterad att inte förlora glansen. Ar så flat att inte strykjärn eller vridmaskin kan krossa en TWINITY. Kanterna äro mästarekapligt prässade vilket förhindrar träderna eller tyget från att skäras.

TWINITY tryckknappar levereras på anslående färglagda kartor. Där är sex storlekar—i svart och vitt—en passande storlek att användas för alla tyger.

Försök TWINITY tryckknappar—Om Eder handlare händels-evis inte har dem på lager så skicka hans namn på samma gång som Ni inneslutar en dollar, endera i Postansökan eller Bank-växel, och vi skola sända Eder, postarvode betalt, fyra kartor (144 tryckknappar) i svart och vitt.

FEDERAL SNAP FASTENER CORPORATION
 25-29 West 31st Street Dept. SI New York
 Kabel adress: Effesefco Newyork All codes

berts roände operett "Kyska Susanna", med fru Emma Meissner i huvudrollen.
 Stockholm måste ha en förnygrande inverkan på henne, ty varje gång hon uppenbarar sig här, lyser hon av ungdom och medryckande humor. Med ett par sådana stödjeplare som fru Meissner och hr Ringvall kan Kyska Susanna ånyo räkna på en avsevärd livslängd på Oscars-teatern. Men rättvisan fordrar också att hrr Barcklind, Ottoson och Schröder nämnas för sin talangfulla insats i operettens muntra virrvarr.

Litteratur.

Kvarteret Oron. En stockholms-historia av Elin Wägner. Stockholm Alb. Bonniers förlag.

I kvarteret Oron ha vi alla bott under krigs-åren och bo där väl än, de flesta av oss. Hur där sett ut dessa år och vilka svårigheter, som mött detta kvarters invånare har Elin Wägner sökt skildra i sin nya bok. Men hon har klokt nog sammanträngt skildringen och låtit sin hjältinna berätta själv om de underbara öden, som vederfares den som bor i kvarteret med det betydelsefulla namnet. Brita Ribing till Ribingshov hör till vår gamla bekanta "Pennskaffets" avlägsna och förnäma släktingar. Hon är friherrinna. Men även ett "pennskaff" kan ha förnäma släktingar. Och även en friherrinna kan av vidriga omständigheter tvingas att stiga ner i de självförsörjandes dunsfyllda luftkrets från sina elysiska nejder på en stor lantegendom. Friherrinnan har en snabb och säker blick för både sina egna och andras svagheter. För sin omgivning framstår hon i den mest magiska belysning, som en dam under krigstiden någonsin kunde bestå sig med. Hon är nämligen ensam innehavarinna av ett väldigt spritlager, som hennes avlidne man, den obotlige alkoholisten, lagt sig till med i livstiden. Historien om detta spritlager och dess öden tillsammans med den lilla friherrinnans, är så underhållande och spirituellt berättad som Elin Wägner kan det i sina lyckligaste ögonblick. En mängd krigstidstyper snudda vid friherrinnans tillvaro, och vi se dem flyktigt och känna igen dem som folk vi mött. Gulaschen, som varit chaufför är en av de dräpligaste.

Elin Wägner har med sin nya bok givit oss en kvick och uddig skildring av livet i Stockholm på en tid, då alla voro så upptagna antingen av att förhjäna förmögenheter eller också av att överhuvudtaget klara uppehållet för dagen, att ingen hade tid att stanna och tänka efter vilka löjliga figurer vi egentligen voro. Kvarteret Oron hör till författarinnans mest lästlästa och underhållande böcker.

ETH. K.

Småtingarnas första hembygdsundervisning.

Sjöholm och Goës, Handledning vid undervisningen i Hembygds-kunskap I. Första skolåret 1916. II. Andra skolåret 1918. P. A. Norstedt & Söner.

En av de ledande tankarna vid diskussionen av vår tids uppfostrings- och undervisningsfrågor är denna: "Hembygdens natur och kultur som uppfostringsfaktorer". Att göra de vid naturstudiet bundna bildningsvärdena fruktbara för det uppväxande släktet är också ett av den moderna pedagogikens viktigaste strävanden. Hembygdstudiet i dess vidsträcktaste bemärkelse bör helt visst kunna vara en mäktig främjare av den allmänna folkbildningen. Och även om man av vissa skäl anser sig böra varna för den vanföreställningen, som i begreppet hembygds-kunskap ser ett "sesam, öppna dig" för allt, så får man dock icke underskatta den socialpedagogiska, ja, även etiska betydelse, som den utan tvivel kan ha. Rätt bedrivet kan detta studium verka förädlade på både tanke- och känsloliv i breda lager. Det kan föra de genom stadslivet grumlade blickarna tillbaka på moder natur, skapa en fastare grundval för hemkänslan och dymedelst stärka intresset för det egna landets säregenheter och eventuella företeelser. Och vad sådant betyder för ett folk i svåra tider, därom behöver man icke orda. Hembygdsnaturen och hembygdshistorien äro

**A.B. FÖRENADE
 PIANO & ORGELFABRIKER
 GÖTEBORG**

Flyglar, Pianon, Orglar från landets förnämsta fabriker. *Försäljningsmagasin:* Stockholm: Drottningg. 23, Göteborg: Arkaden, Malmö: Österg. 28, Norrköping: Drottningg. 16, Gävle: N:a Kungsg. 25.

GAHNS
 AKTA
 ASEPTINTVÅL

renaste och bästa hushållstväål.

Guldmedalj i Stockholm 1897.

**FYRTORNETS
 DESSERTFRUKT**

inköpt med socker.

APPLEN, PÄRON, PLOMMON
 i hel- och halvburkar. Bästa dessert.

A.-B. Sveriges Förenade Konservfabriker
 GÖTEBORG Kungl. Hoftev.

Bästa ingredienser

vid småbak förtjäna bli behandlade med bästa jäsningsmedlet. Goda Jästmjöl är bäst och pålitligast.
 Säljes överallt i burkar å 15, 25 och 50 öre.

Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co.
 "Några av de skäraste syner jag sett har föreliggande bok skänkt mig", skriver rektor Manfred Bjökquist i "Uppåt" om boken "Helgonet och Narren" av Agnes Günther. Femte svenska uppl. nu utkommen. Två delar. Häft. 8.25, inb. 11.— kr. pr del.

Lindblads Förlag, Uppsala.
 Är Eder hy blek eller på annat sätt felaktig? Använd SOLBRONS (Flytande smink). Det gör underverk. Omärkbart. Oskadligt. Diskret exp. Kr. 2.50 franco. Trade Co., Växjö, A

Prenumerera på Idun!

STEINWAY
 Ensmagentur: Steinway & Sons
 Sundholms Pianomagasin
 Jakobsgatan 3A Stockholm

Fås på apoteken.

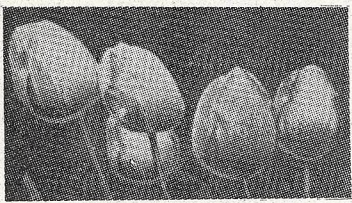
Bästa järnmedel

utmärkt styrkande.

Apoteket Lejonet, Malmö.

Med stav i hand och "VIND" i kjol
Man vandrar glad från pol till pol.
Säljes överallt i påsar å 25 öre.
PIX ARTIEBOLAG - GEFLE

BLOMSTERLÖKAR

direkt från Holland.

Till odlingspris. Ill. katalog gratis.

E. H. Krelage & Son, Haarlem,
(Holland) Etabl. 1811.

Mot spröd och narig hud
å händer och ansikte är

DERMA-CREAM

med rose eller viol.

det yppersta medlet. På grund
av sin beredning utan fett och
olja är DERMA CREAM särdeles
behaglig att använda, då den full-
ständigt låter inriva sig i huden.

Hel- och halvtuber.

Till salu å apotek och i tekniska affärer.

Använd

Torkapparaten

"A W A"

vid torkning av
frukt och grönsaker.

Användbar för såväl gas- som kolspisel.
Apparaten består av 5 ramar 54x26
cm. med stark, rostfri trådduksbotten
samt underställ av lackerad plåt.
Pris komplett, väl emballerad kr. 15:—
Extra torkramar kr. 3:—
Bruksanvisning för torkning av olika
sorters frukt och grönsaker medfölja.

A.-B. A. W. ANGEL,

HALMSTAD.

Tel. 36 och 626.

djupa schack, ur vilka rika andliga skatter för
vårt folk kunna hämtas. De erbjuda källor, vil-
kas tillflöden aldrig behöva sina; källor, som kun-
na nära den idealism, vilken utan att övergiva
sina högsta intentioner dock icke förglömmar el-
ler föraktar att knyta fasta band med en sund
psykologisk realism.

Men skall hembygdskunskapen kunna bliva,
vad dess förkämpar åsyfta och vänta, då skall
man här som annorstädes bygga ordentligt från
grunden; börja redan under de första skolåren,
ty de första intrycken, de första lärdomarna bli
ju oftast bestående och avgörande för fram-
tiden.

"Bilder från min barndomsvår,
hulda hembygdsminnen,
I föryngren likt en vår,
alla mina sinnen."

Det är inför känslan av nödvändigheten att
börja ordentligt från grunden, som föreliggande
handledning för de två första skolårens hem-
bygdsundervisning utgivits av läraren vid Göte-
borgs folkskoleseminarium, L. G. Sjöholm, och
artisten och teckningsinspektören, A. Goës. Först
som sist skall det sägas ifrån, att arbetet i fråga
icke sprungit fram ur några teoretiska speku-
lationer utan att det alligenom är frukterna av en
långvarig praktisk erfarenhet från såväl författa-
rens som tecknarens sida. Allt stoff, som är
medtaget, är under år prövat och tillämpat på
det åldersstadium, som avses.

Vad författaren kallar den första undervisning-
en i hembygdskunskap är tydligen avsett att er-
sätta den gamla åskådningsundervisningen, och
det ligger därför nära till hands att jämföra ifrå-
gavarande arbete med tidigare handledningar i
åskådningsundervisning. I en tidigare anmälan
av första delen, inför i den tyvärr nu nedlagda
tidskriften Verdandi, vågade sig nedskrivaren av
dessa rader på en dylik jämförelse. Även i jämfö-
relse med de bättre arbetena av detta slag
ter sig de Sjöholms-Goeska handledningarna som
verkliga uppenbarelser i mörkret.

En genomgående strävan hos såväl författa-
ren som tecknaren är att övergiva det gamla
tråkiga sättet att bedriva åskådning på isolera-
de föremål. I stället söka de allid sätta mate-
rialet in i dess naturliga omgivning, det må nu
bli i skolsalen, hemmet, ladugården, verkstaden,
trädgården eller ute i skog och mark. På så
sätt blir det hela präglad av liv och friskhet som
aldrig tillföre. Det blir något annat än den
gamla intresselösa åskådningsundervisning, som
vi vuxna en gång varit med om, där urblekta
s. k. åskådningsplanscher finga utgåra surrogat
för livet och verkligheten.

Vidare göras i allt barnen själva till medage-
rande, ingen tillfällighet bör försummas, då man
kan taga deras aktivitet i bruk. Detta gäller icke
blott vid tillägnet av olika "sakkunskap",
utan också vid sången ta's deras verksamhets-
begär tillhjälp, i det de få härma rörelser och
ställningar, som gå igen i sången. Sådant roar
småttingar. Så hållas alla infartsvägar för kun-
skap öppna.

"De härma sädens sående, linets skäktande
— — — De söka upp väderstrecken och sjunga:
"Om jag står vänd så här." Och ställningar här-
mas, och orden tagas om, och erfarenheten et-
sas in i plastiska barnhjärnor. De sitta i sina
bänkar, som mor en gång satt i vävstolen, skyt-
teln slungas genom skålet och slagbommen dunk-
ar mot det färdiga tyget, medan små barn-
fötter sköta trampornas gång."

"Och se: under allt detta är barnets verk-
samhetsdrift den kraft, som håller vävstolen i
gång, dramatiseringen, det rörliga, det livfulla
är varpen, men livets lärdomar är det inslag,
som skapar den färdiga väven."

Detta är författarens egna ord, då han i inled-
ningen till första delen av sitt arbete talar om
arbetsättet vid hembygdsundervisningen. Och
han tillägger:

"Ja, på livets lärdomar syftar hembygdsunder-
visningen. Den bygger för den skull på livets
erfarenheter. Därför kan den icke allid hållas
inom skolans väggar. Den pockar på att koma
ut. Ut till träd och buskar. Ut till äng och
blommar. Ut till lantgårdens husdjur och till
fågelbordets små bevingade gäster. Och ut att
följa det mänskliga arbetslivet vid plog och spade,
vid samfärd och i hantverk. Och därför
komma skolvandringar, studieut-
flykterna, till heders. Men när tingen och
företeelserna icke kunna direkt iakttagas, då
kommer det åkådliga berättandet, be-
lyst och understött av talande, utvecklingsskil-
drande teckningar, som växa upp inför
barnens ögon."

Det i handledningarna medtagna stoffet är rikt
nog för att den enskilde läsaren skall ha tillfälle
att välja, vad han finner lämpligast. För att gi-
va en föreställning om dess anordning må här ru-
brikerna på de olika huvudavdelningarna anfö-
ras.

(Forts.)

Flordol-Tvålen

Förlänar sammetsmjuk,
smidig och väcker hy, gör
hals och händer hvita och
mjuka.

PARFYMERI FLORA, GEFLE

Begär alltid

Pellerins Växtmargarin,

som är marknadens förnämsta fabrikat

SIDEN

I OLIKA FÄRGER

TILL

BLUSAR,

KLÄDNINGAR, GARDINER

95 CM. BREDD

PRIS 5:75 M.

¹/₈ NORDISKA KOMPANIET
BREVORDEREXP. STOCKHOLM

Order från landsorten exp. mot postförskott eller efterkrav.

Solidar Tvätt-Extrakt

är särdeles lämpligt till barnvätt
i hemmet, verkar desinficerande
på samma gång som kraftigt
renande.

Analys av kemist
och bruksanvisning
medfölja paketen.

Extra fin Gotlands Kryddströmning

i burkar om 3 kg. å 6:50 pr burk.
5 burkar franco Stockholm. Beställ-
ningar emottagas genast. Leverans sker
Sept.—Okt.

AKTIEBOLAGET HALOR,
Ronehamn.

På köpskyltar
bör varje kusmoder
alltid ha en burk

Ronnans Fästpulver 1910
Svares i våsorleder
Luvredelsaffärer!

Aktiebolaget Tebriska Fabrika Ronnan, Sjösjö.

Annonsera i Idun!

Det är så långsamt att vända.

DIVINIA **PARFYM**

Men ha han med sig som han lofvade en
flaska N.ZADIG Divinia, då förlåter jag allt!

VITRUMS FERIROL

är det kraftigast aptitgi-
vande och mest stärkande
av alla moderna organiska
järnpreparat. Synnerligen
lättsmält föredrages det av
den ömtåligaste mage. Vid
blodbrist och svaghet av
största verkan. Dess ange-
näma smak gör att det med
lätthet tages av såväl barn
som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM**
STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.
Finnes å alla apotek.

STORBRIITANIENS UNIVERSITET

Upplysningar angående kursurser, tillfällen till veten-
skaplig forskning, examina, avgifter, inackordering etc.
kunna inhämtas i "The Universities of the United
Kingdom of Great Britain and Ireland" (Serien "Edu-
cational Pamphlets" No. 33) utgiven av the Board of
Education. Pris 9 pence.

Boken i fråga kan erhållas genom vilken bokhandel som helst eller direkt

från **H. M. STATIONERY OFFICE**
IMPERIAL HOUSE, KINGSWAY,
London.

**HENRIKSSON'S
PUDDINGPULVER**
BÅSTAERSÄTTNING
FÖR ÄGG I ALLA
LAG-BAKVERK
PLÅTAR PANN-
KAKOR OCH PUD-
DINGAR GÖR
JÄSTPULVER
OVERFLÖDIGT.

HENRIKSSON'S
TEKN. FABRIK A. B.
ÖREBRO.

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT.

(Forts. från B-numret.)

N:r 99. Snälla fru skönhetsdoktor,
säg mig om Paraguayté duger att
färga håret med, och hur skall man
använda det? Vore tacksam för snart
svar, ty mitt hår grånar så hastigt,
vilket oroar mig mycket.

Ny prenumerant.

Se sv. på fr. 14 i n:r 17 och 19 i
n:r 18 av Idun för i år. Om ni ej
kan anskaffa annat grönt te, så för-
sök med Paraguayté.

N:r 100. 1) Snälla skönhetsdoktor,
giv en förtvildad råd. Mitt hår har
alltid varit litet och tunnt och fallit
av så mycket sedan jag haft spanska
sjukan. Vad skall jag göra att jag
måtte få ett tjockt och präktigt hår?
Helst något medel jag kunde utföra
själv. 2) Finns det något medel, som
är fullkomligt oskadligt för huden
men borttager fräcknar? Jag blir så
mycket solbränd på helt kort tid.
Vad skall jag använda för medel för
att hindra det? Smäländska 21 år.

Sköt ert hår så som beskrives i
sv. på fr. 79. Se vidare sv. på fr.
82. — 2) Se sv. på fr. 553). För
att skydda huden mot solen ingnides
följande: Ichtjol 0,5 gr., gelanthi
50,0 gr. Fru Skönhetsdoktorn.

FRÅGOR

ENVAR LASARE AV IDUN AGER
vält att i denna avdelning framställa
förfrågningar rörande husliga eller
andra angelägenheter till besvarande
av läsekreten. Dock förbehåller sig
redaktionen oinskränkt befogenhet att
utesluta de frågor, vilka anses sakna
mera allmänt intresse. Varje publi-
cerad fråga kommer att besvaras, o h
utbetalas för det bästa svaret å någon
av här nedan införda frågor som in-
sändas till redaktionen senast 4 dagar
efter detta nummers dato ett pris av
10 kronor.

N:r 144. Vore tacksam om någon
av Iduns läsarinor kunde giva mig
adr. på något hem eller pensionat i
England, som tar emot utlänningar.
Har för avsikt att resa dit en tid,
men kan dessvärre ej engelska och
vill ogärna taga in på hotell. Vore
därför tacksam för några goda råd.
Vill helst komma i en familj, där un-
dervisning i språket kan fås.

Vera S.

N:r 145. Kan någon av Iduns
ärade läsarinor giva mig ett råd.
Jag är tjugutre år, så gott som obe-
medlad, men skulle så gärna vilja
bliva akuschörka. Är detta mycket
kostsamt, äro vanliga folkskolekunskaper
tillräckliga, i så fall till vem
skall jag hänvända mig med ansökan
i någon kurs. Tacksam för svar till
»Framåtsträvande».

N:r 146. Jag är en 35-års flicka av
god familj och uppfostran och har
nästan alltid sysslats i mitt hem och
ägnat mig åt mina föräldrar. Sedan
nu mitt hem upplöst, ville jag så
gärna bliva litet självständig och
känna mig ha något eget, som jag
mycket saknar. Är ej förmögen, ej
heller så stor och stark, dock ej
sjuklig på något sätt, och då jag ej
har några betyg för fackutbildn., tror
jag det blir svårt finna det jag önskar.
Har försökt med annonser för
att komma till ett gott hem, men det
är legio om varenda plats, tycks det.
Giv mig ett gott råd, eller möjligen
hjälp till »Jämmt lynne och blitt
sinne».

N:r 147. Är nu 20 år, och har
alltid arbetat hårt kroppsarbete. Min
gång och alla mina rörelser äro därför
mycket klumpiga. Har nu emellertid
kunnat få en plats så jag är ledig
varje dag kl. 8 em. och 2 dagar i
veckan kl. 5. Nu undrar jag om jag
kunde bliva något »hjälp» genom att
taga några danslektioner. I så fall:
Är min fritid tillräcklig och finnes
någon, som antager alldeles nybörjare
vid den åldern, samt ej är dyr. Jag
är mycket tjock och klumpig, och ej
alls musikalisk, vilket bådadera väl
spela stor roll vid dans och lekar.
Arbetsdjur.

N:r 148. Finnes någon solskensstråle
som vill släppa in lite ljus och sol
i ett mörkt och dystert sinne. Dels
tråkigheten i hemmet i barndomen,
dels en elakartad huvudvärk, vilken
jag förgäves sökt läkare för har tryckt
ner mig och gjort mig allvarlig och
dyster. Har försökt så ofta och intalat
mig själv att resa mig därifrån, men
förgäves. Hur få erfara den sällsamma
känslan av glädje och livsmod och
kunna vara något för mina medmänn-
iskor frågar »föräldralös 25-åring».

N:r 149. Kan någon av Iduns
läsare ge mig upplysning om huru-
vida det finnes någon Christian
Science litteratur översatt på svenska,
och var man i så fall kan få köpa
densamma. Ytterst tacksam för råd
och upplysningar därom vore
»Hjälpsökande».

N:r 150. Vad skall man göra för
att förhindra, att det tillåtes större
kvantitet av arsenik i tapeter och
färger för målning av bostäder etc.,
som nyligen föreslagits av tillsatt kom-
mitté, enl. uppsats i Svenska Dagbla-
det för en tid sedan. Vore ej idé
sammansluta sig till en förening för
att motarbeta sådana lagförslag. Det
blir allt tillsammans en härlig dosis,
då allting i ens bostad tar sitt be-
stämda procent-tal! Prenumerant å
Idun. Reflektant å arsenikfri bostad.

N:r 151. Finns det i Sverige någon
skola, hem eller Pension där en 17-
års flicka (som genomgått 7 klasser i
högre läroverk) kan få undervisning
i en del läroämnen språk, musik samt
husliga sysslor. Tacksam för upplys-
ning. Gammal mormor.

N:r 152. Vill någon juridiskt kun-
nig svara på följande: Min hustru
och jag ha inga egna barn men ha
adopterat en liten flicka. På grund
av att min hälsa hälsa svikit och jag
troligen ej lever så länge, undrar jag,
om min hustru ärver min mor, om
jag skulle dö först. Gäller ej adop-
tivbarn som eget idyllika fall? Jag
har syskon, som också skola ärva.

Bekymrad.

N:r 153. Vore tacksam att få en
anvisning på en kortfattad fransk lit-
teraturhistoria samt om möjligt upp-
gift om dess pris, liksom jag gärna
skulle vilja veta namnen på de största
moderna franska författarna och deras
alster. Yorrique.

N:r 154. Ensamstående flicka frå-
gar härmed Iduns värda läsare huru-
vida mitt barn har någon arsrätt efter
sin far, en förmögen ungar, som dog
innan barnet föddes, och i så fall
till huru mycken rätt?

Lilla Karin.

N:r 155. Undertecknad godsägare-
änka med ett litet kapital, behöver
tänka på att kunna försörja sig och
vill därför göra det bästa möjliga
med mina små medel. Kunde jag
genom Idun få några råd och upp-
lysningar vore jag ytterst tacksam.
Hur många det vore att arrendera
en icke för stor herrgårds eller bruks-
byggnad med större trädgård och mot-
taga gäster för rekreation — ett litet
vilohem eller pensionat således. Har
en son, som är utbildad trädgård-
mästare. Vart vända sig för att få
ett passande ställe, vilken ort vore
lämplig och så de ungefärliga kost-
naderna. 5,000 kr. finnes och ett
par tusen kr. lån kan nog erhållas.
Ville nu någon sakkunnig stå mig bi
i råd och råd.

»Bekymrad Värmlandsfru».

N:r 156. Jag är en ung självförsör-
jande kvinna, livligt intresserad av
litteratur och konst, älskar studier
av alla slag (mest dock filosofi, psy-
kologi och språk) samt umgänget med
bildade människor.

Min olycka består däri, att ödet
slungat mig bort i en undgängd
skogstrakt, vilken lider fullkomlig
brist på människor med högre intressen,
och att jag har begränsade tillgångar
och således ej kan tillfredsställa min
hunger efter kunskaper. — Följden av
detta har blifvit att jag trots kamp
att stå emot stundom gripes av melankoli,
som berövar mig kraft, mer än jag har
råd att avvära.

Vad skall jag göra? Frågar för-
tvildad »Lineax».

N:r 157. Jag är alldeles ensam här,

i världen, alla de mina äro döda,
min enda syster dog i spanska sju-
kan för en tid sedan, hon efterläm-
nade en liten dotter vilken jag nu
sköter, men trots att jag har henne
finnar jag livet alldeles tröstlöst. Den
lilla är nu naturligtvis mitt allt.
(Vi äro inackorderade i en familj ty
f. n. är ju syster och svägers hem
fullständigt upplöst.) Tidats lider
jag av en sådan melankoli att jag
helst ej vill träffa någon människa,
jag tål mig knappast själv. Har ej
lust att läsa ej heller att sy, ty då
kan jag ej undgå att tänka på det
som har varit och det förbättrar
sannerligen ej min sinnesstämning
tvärt om jag blir bitter mot allt och
alla, ty jag saknar ju vad de flesta
äga, ett hem, far, mor och syskon. —
Kära läsarinor, hjälp mig, föreslå
något jag kan sysselsätta mig med
som i någon mån kan skingra mina
dystra tankar. Hemlös 22-åring.

N:r 157 b. Vart skall jag vända mig
för att bereda en 70 års gammal man
med 2,000:— kronors kapital en något
så när draglig tillvaro. Är häändig i
litet av varje och kan betala för sig
c:a 40 kronor pr mån.

Svar till »Bekymrad».
Forts.

LEDIGA PLATSER

ANSPRÅKSLOS, ordentlig och glad-
lynt flicka, kunnig i matlagning, vil-
ken utan jungfrus hjälp vill sköta
hushållet till medelålders dam på lan-
det får fördelaktig plats i Södra Da-
larna. Svar med ref. till »Sällskap
och hjälp», Iduns exp.

TILL 1 OKT. önskas ensamjungfru
el. hushållsfröken (m. ensamjungfrus
sysslor). God lön. Vänligt bemötande.
Eget rum. Betyg och foto till fru
Enblom, Auroravägen, Djursholm.

EN HURDIG, SNALL FLICKA intres-
serad av och van vid matl. och bakn.
och övriga i ett hem förek. göromål får
plats till tillsammans med gladlynt
husmoder sköta ett litet trevligt
tjänstemannahem vid bruk i småland.
Svar jämte foto och lönepret. till
»Gott samarbete», Iduns exp. f. v. b.

BARNSKÖTERSKA, event. praktisk o.
duglig ung flicka från bildat hem,
eller barnjungfru, välrekommenderad,
sykunnig, erhåller förmånlig plats i
Helsingborg 1 November i familj med
3 barn i ålder 11, 8 och 5 år. Upp-
gift om löneanspråk, ålder och referen-
ser, samt fotografi och betygssav-
skrifter torde sändas till »Barnkär»,
postack 60 Helsingborg.

HUSFORESTANDARINNA, frisk, erfaren
och välrekommenderad, kompetent
att med ordning och sparsamhet på
egen hand sköta hemmet åt äldre
änkefru 2 p. h. i Stockholm erhåller
plats. Svar med foto (åters), betygssav-
skrifter och lönepret. till »Förtroende-
deplats», Iduns exp. f. v. b.

ENKEL, BILDAD, ÄLDRE FLICKA
med sympatiskt sätt, sjukvårdskun-
nig, villig hjälpa till med lättare
sysslor, önskas genast. Kamrat finns.
Två pers. hushåll. Löneanspråk, foto
och referenser till »Parkvillan», Asker-
sund.

HUSFORESTANDARINNA sökes till
herrgård i Värmland med tillträde
under september. Sökanden skal vara
fullb. komp. att sköta ett lantushåll
för 2 pers. med hjälp av en event. två
jungfrur, samt undervisa en 7-års gosse,
vara barn- o. djurvård, samt intresserad
av trädgårdsskötsel o. friluftsliv.

Sv. med foto o. lönepret. inom 8 dag.
till »Skogsförvaltare—Värmland» under
adress S. Gumaeli, Annonbyrå Stock-
holm f. v. b.

HUSFORESTANDARINNA av bättre
familj och yttre företrädande, husligt
bildad, enkel, sökes nu eller senare
av välsituerad, oberoende affärsmann
av god härkomst. Familjeupplys., foto
(sändes ömsesidigt) till: Bästa
referenser p. r. Malmö 2, intill 15/10.

FÖR EN ENKEL och trevlig flicka,
som genomgått Kindergarten-kurs, finnes
bra plats att sköta och sällskapa
med en 4-års flicka. Svar under adr.
»Kindergarten» Gunnar Stenbecks An-
nonbyrå, Stockholm f. v. b.

BÄTTERE FLICKA, villig deltaga i
förekommande göromål erhåller genast
plats mot fritt vittre som familjemed-
lem i ung tjänstemannafamilj. Svar
till »Barnkär», Ryd p. r.

Bildad flicka,
kunnig i matlagning erh. plats i två
pers. hus. dakt. å husjungfru finnes. Sv.
till »1 okt.», Uddevalla p. r.

Hushållerska
erhåller plats genast eller den 1:sta
okt. å mejeri för c:a 10 pers. hushåll.
Husmoder saknas. Lön 50 kr. pr mån.
Jungfru finnes. Sv. till Carl Kull, Vall-
berga.

Bättre flicka,
som är villig att deltaga i hemmets
sysslor får plats 1:sta okt. Svar till
»Eget rum», Iduns exp.

Norge! Köksa,
övad, med goda betyg, duktig i matlagning och andra hushålls sysslor, sökes till familj i villa på landet (3/4 timmes resa från Kristiania), från 1 november. Fyra barn i åldern 9-19 år. Barnhusa finnes. Begynnelselön 65 kr. pr månad. Resegottgörelse. Attestskrifter önskas. Förfrågningar om familjen kan fås under märket »M. O.», adr. S. Gumaelli Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Ansökan sändes direkt till Fru Birger Lunde, Slependen station, pr. Kristiania.

Husmodersbefattningen
vid Västm. läns Tuberkulossjukhus Skogsfället invid Västerås stad blir ledig omkr. 1 inst. november. Begynnelselön för närvarande 600 kr. pr år med samma belopp i dyrtidstillägg, ålderstillägg, pension, semester, allt fritt, dublett. Husmodern åligger bl. a. att övervaka och ansvara för utspisningen å sjukhuset. Sjuksköterskeutbildning önskvärd. Ansökan kan före 1 inst. oktober insändas till Doktor Martin Sjögren, adr. Tuberkulossjukhuset, Västerås, som lämnar upplysning för övrigt angående tjänsten.

Bättre, anspråkslös flicka, som är villig att tillsammans med husmodern sköta hemmet, önskas till den 1 okt. Svar pr post till »Familjemedlem», Saltsjö-Nacka eller rikstelefon Järla 15.

Duktig, bildad flicka önskas nu genast av bildad familj att med husmoderns hjälp sköta litet lant-hushåll i vacker trakt av Dalarna. Vänligt bemötande. Eget rum. Familjemedlem. Svar med foto, lönepret. och betyg till Fru M. Vålstedt, Holsåker.

Studentska
(helst real) med goda kunskaper i engelska erhåller genast plats vid Asele samskola läsåret 1919-1920. Lön 800 kr. i mån. Svar till: Rektorn vid Asele samskola, Asele.

Barnfröken.
Elementarskolebildad, barnkär flicka helst sjukvård och kindergartentill-dad önskas till 1sta okt. Lön 75 kr. i mån. om goda betyg och referenser kunna företes. Svar till »Barnfröken 1sta okt.», under adress S. Gumaelli, Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Bättre, anspråkslös flicka, kunnig i matlagning får god plats i mindre familj. Svar till »Bra lön», Sydsv. Dagbl., Lund.

Lanthushållslärlarinnan erhåller anställning vid Markaryds Lanthushållsskola under tiden 15 sept. 1919 till 1 aug. 1920 med undervisningsskyldighet i mjölkhushållning, trädgårdsskötsel, handarbete och vävning m. m. Lön kontant 1600:— samt fri bostad, lyse och vedbrand. Till styrelsen ställas ansökningar insändas till rektor C. A. Andersson, Markaryd, senast den 5 instundande sept. Styrelsen.

Finnes någon
bättre flicka, kunnig i enkel matlagning, bakning m. m., som är villig åtaga sig en ensamjungfrus sysslor i 5 pers. hushåll, därav 2 barn och barnsköterska. Liten våning. God lön åt kompetent person. Svar med betygsskrifter, ref. och anspråk torde insändas snarast möjligt för vidare underhandling till »Trevligt samarbete» under adress S. Gumaelli, Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Två bättre flickor kunna erhålla lätt plats i liten fin familj att sköta hemmet tillsammans med husmodern. Svar med betygsskrifter och lönepretentioner till »Glad och Villig» under adress S. Gumaelli, Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Bättre, anspråkslös flicka i 20-års åldern får plats till 1 okt. i mindre familj att med husmoderns hjälp utföra tjänarinnans åligande. Sv. märkt »Tjänsteman», sändes till Drottningholm p. r.

Föreständarinnevikarie för ett år event. längre önskas vid Caroline v. Vegesacks minne - skola för sinnesslöa barn - helst redan 1 okt. Person inom verksamheten önskvärd. Årlön 1000 kr. jämte dyrtidstillägg 150 kr. Fritt vivre. Vidare meddelar Fröken A. Köhler, Karlsvik, Södertälje.

I goda hem finnes väl avlönade platser för ex. barnsköterskor, för barn o. ensamjungfrur, för husor, kokerskor och andra hembiträden.

Stockholms Stads Arbetsförmedling, Regeringsgat. 107. Höbergsgat. 37. Exped.-tid. 9-4, dag före helgdag stänges 2.

Obs! Betyg och rekommendationer bör medhavas. Även till fast anställda förmedlas. Avgiftsfritt för både husmodrar och tjänare.

Vid bakning

av kakor, tårter, småbröd, puddingar och för övrigt alla slags finare bakverk behöver man numera icke använda jästpulver och bakpulver. I stället användes **Ahlgrens Äggersättningspulver,** som är oöverträffat som jäsmiddel på samma gång som det även i viss mån ersätter de dyra äggen.

Varnas för mindervärdiga efterapningar.

Stickerskor

med egna 7-8-9 och 10 nålars maskiner erhålla genast stadigvarande och väl avlönat arbete hos
C. B. GEDDA, Kyrkogatan 31, Göteborg.

Kokerska,

fullt kunnig i såväl finare som enklare matlagning bakning, konservering m. m. och med de bästa rek. kan få bra plats med eget rum i gott hem i Göteborg i sept. eller början av okt. mån. Betygsskrifter samt uppgift i löneanspråk torde sändas under sign. »Gott hem N. L.», Annonsbyrå Hugo Krantz, Göteborg f. v. b.

Bättre flicka

erhåller genast plats i affärsfamilj på landet som hjälp i hushållet och sällskap. Svar till »Familjemedlem», p. r. Harlösa.

Sjuksköterskebefattningen

vid Gäddede sjukstuga, Jämtlands län, kungöres härmed till ansökan ledig den 1 okt. 1919. Löneförmaner: 500 kr. + 33 % dyrtidstillägg, 50 kr. i pensionsbidrag. Hushållskunnig har företräde. Ansökan med betyg och vidare upplysningar ställs till Sjukstugestyrelsen, Gäddede, Jämtland.

Barnfröken

helst äldre, erhåller bra plats å egen-dom på västkusten. Svar emotes till »10 oktober», Iduns exp. f. v. b.

Yngre husjungfru,

verkligt kunnig i sina göromål kan få bra plats med eget rum, i sept. eller början av okt. månad i gott hem i Göteborg om betygsskrifter samt uppgift i löneanspråk insändes till »Gott hem N. L.», Annonsbyrå Hugo Krantz, Göteborg f. v. b.

Husföreständarinna.

Bildad dam med teoretiska och praktiska kunskaper i såväl finare som enklare matlagning, konservering, bakning m. m. och ett finare hems skötsel och som vill åtaga sig översikt över hushållet och hemmets bestyr och vara frun till verklig hjälp och stöd, kan få plats i fint hem i Göteborg. Betygsskrifter jämte fotografi och alla nödiga upplysningar samt löneanspråk torde insändas under signatur »Verkligt stöd 19», Annonsbyrå Hugo Krantz, Göteborg f. v. b.

Tvättförestånderska

vid Nyköpings hospital blir ledig den 1 oktober. Avlöningen för närvarande pr månad: kontant 228:95, fri bostad samt rätt till kost från anstalten mot 1:70 pr dag. Ansökan, åtföljd av betyg, införföras före den 15 sept. till hospitalkontoret, som meddelar erforderliga upplysningar.

Barnsköterska

eller barnfröken, frisk, glad och barnkär, kunnig i sömnad och som vill vara barnens verkliga vän o. hjälp sökes för fem snälla barn av fin familj i landsortsstad. Barnhusa finnes. Svar med betyg, foto o. lönepret. till »Barnväv», A.-B. S. Gumaelli, Annonsbyrå, Göteborg f. v. b.

Examiner. barnsköterska.

En frisk, ordentlig och pålitlig flicka önskas från 15 sept. eller 1 okt. för 3 barn, 4 1/2 och 2 1/2 år samt en baby, som väntas i höst. Barnvätten handhaves av husan. Svar med löneanspråk, ålder och helst foto, som åter-sändes, till »Barnkär», Stocksund p. r.

Till prästgård i Dalarna

sökes en ung bättre flicka, för att med husmors hjälp sköta 3 personers hushåll. Kunskap i enklare matlagning och bakning. Till grövre sysslor finnes särskild hjälp. Vacker trakt i södra Dalarna. Svar med betyg och lönepret. emotes till Fru Dagmar Lindahl, prästgården, Tyngsjö.

Familjemedlem.

Ung frisk flicka från gott hem erhåller plats hos Fru Kapt. Winther Vallén, Göteborg 10.

Befattningarna som

Tvättförestånderska

o. dennas närmaste biträde vid Östersunds hospital

kungöres härmed till ansökan lediga. Befattningarna äro ordinarie stats-tjänster, och utgår avlöningsförmanerna, nu gällande dyrtidstillägg inberäknade, med 228:— resp. 168:— kr pr månad jämte för båda tjänster-na möblerad bostad (2 resp. 1 rum) med lyse och värme, fri tvätt samt fria tjänstekläder. Fyra ålderstillägg med tre års mellanrum. Rätt till kostnadsfri semester under 21 resp. 15 dagar årligen. För personalkost av första och andra klass betalas kr. 2:80 resp. 1:70 pr dag. Ansökningshandlingar, åtföljda av frejd- och skolbetyg, tjänstebetygs-skrifter samt fotografi, insändas senast den 15 september till Hospitalkontoret.

Privat-lärlarinnan,

lämplig att handleda två flickor i åldern 10-12 år i vanliga skolämnen språk, musik och handarbete, önskas till östgötagendom den 1 september. Svar med betyg, referenser, fotografi och löneanspråk emotes under signatur: »Famjeliv», Presscentralens an-nonsavdelning Stockholm f. v. b.

Hem på landet

erbjudes från 1 okt. åt ensamstående bildad flicka el. dam å vackert belägen herrgård i Uppland att såsom välkommen familjemedlem sköta husas sysslor. Kunskap i sömnad önskvärd, dock är utpräglat ordningssinne och absolut pålitlighet huvudvillkoren. Även såttes stort värde på att få en behaglig, intresserad och villig hjälp. Den som trives med ensamheten på landet samt är barn-, djur- och blom-vän har företräde. Svar med foto (gärna amatör), som återsändes, samt rek. och lönepretentioner torde sändas inom 8 dagar till »Allt för hemmet», Uppsala p. r.

PLATSSÖKANDE

20 ARS FLICKA önskar plats i familj som hjälp och sällskap, där jungfru finnes. Sykunnig, barnkär, ej till storstad. Deltar gärna i enklare kontorsgöromål om sådant finnes. Verklig familjemedlem. Eget rum, lön 35-40 kr. Svar till »1 okt. 1919», Iduns exp. f. v. b.

EN 19-ARIG ELEMENTARBILDAD FLICKA önskar plats i vänlig familj att hjälpa till med varjehanda göromål. Är något kunnig i linaeömnad. Har genomgått husmoderskola och en 6 mån. sjukvårdskurs. Tacksam för svar märkt »Verklig hjälp - Familjemedlem», Iduns exp. f. v. b.

ELEMENTARBILDAD FLICKA önskar plats i trevlig familj som husmoderns hjälp och sällskap. Är van vid och intresserad av i ett hem förekommande göromål. Svar till »Familjemedlem», Lysekil f. v. b.

BÄTTRE FLICKA, van vid i ett hem förekommande göromål önskar plats antingen i liten familj, hos ensam herre eller dam. Svar till »Familjemedlem», Fack 162, Vinslöv.

SKICKLIG äldre anspråkslös lärarinnan i knyppling önskar mot reskostnader och vivre vistas längre eller kortare tid i hem i stad eller på landet där man önskar undervisning. Svar till »H. St.», Iduns exp.

UNG LANTBRUKAREDOTTER söker plats i sept. eller okt. i äldre präst-hem eller annat bättre hem för att lära matlagning och servering. På lön fästes mindre avseende blott ett vänligt bemötande kan påräknas. Svar till »L-y», Iduns exp. f. v. b.

Plats som HUSFÖRESTÄNDARINNA sökes av bildad medelålders kvinna med förmåga att sparsamt och ordningsfullt sköta ett hem. Finnes barn, kan hjälp lämnas i musik, språk och andra ämnen. Svar torde sändas till Iduns exp. under sign. »Hemlös», f. v. b.

FÖR TYSKA SPRAKETS talande eller undervisar, av barn i vanliga skolämnen önskas plats i gott hem för ung tyska, som genomgått 8-klassigt läro-verk och behärskar svenska språket. Bästa rek. lämnas av Kammarrått-råddinnan Hernmarck, Lundby, Bettna. SKOLKOKSLÄRARINNA, om sommar-nest anställd på folkskolor, söker lämplig vinterplats, gärna demonstra-tionskurser. Svar till »Skolkökslära-rinna vintern 1919», Skåningen Eslöfs Tidning, Eslöf.

BÄTTRE FLICKA önskar hos duktig husmoder i finare hem deltaga i alla förekommande göromål. Svar bedes till Thyra Johansson, Hälle, vid Strömstad.

EN TJUGUÅRIG FLICKA, som genomgått 8-klassigt läroverk önskar att som familjemedlem mot fritt vivre tillbringa vintermånaderna på större herrgård för att under husmoderns ledning deltaga i hushålls sysslor. Svar till »Margareta», Iduns exp. f. v. b.

21-ÅRIG FLICKA från gott hem med vana och fallenhet att på egen hand sköta mindre barn, önskar plats i god familj där tjänare finnes. Den 1sta okt. eller nov. Svar till »Familjemedlem 1919», p. r. Faringe.

En 28 årig norrländska av god familj, fullt hemma i sömnad, önskar till hösten som familjemedlem komma i trevlig familj. Intresserad av barn, villig deltaga i hemmets sysslor - där jungfru finnes. Bästa rekommendationer kunna företes. Svaren sändas till Rutkvist, Skolgatan 62, Umeå.

Privatsekreterare.
Ung flicka, kunnig i stenografi och maskinskrivning, önskar plats som privatsekreterare. Innehar plats men önskar ombyte. Svar till »Ella 24 år», Iduns exp. f. v. b.

För ett grundligt få praktisera alla hushållsbestyr önskar elementar-bildad flicka såsom familjemedlem komma till välsituerat, gott hem i Göteborg. Helst till sportintresserad familj och mot fritt vivre. Tacksam för svar till »Blivande skolkökslära-rinna», Iduns exp. f. v. b.

Plats som informator antages i trevlig och bildad familj mot god lön av undervisningskicklig lärare, fil. kand. (Ev. som resällskap.) Svar till »Humanist», Iduns exp. f. v. b.

Elementarbildad flicka,

från gott hem, som genomgått hus-moderskola, önskar omkr. den 15 sept. 1 okt. plats i god och vänlig familj där jungfru finnes. Även kunnig i skrivgöromål. Önskar anses som familjemedlem. Fina betyg och referen-ser. Tacksam för svar till »Pliktrogen och pålitlig 23 år», Allm. Tidn. kont., Uppsala.

INACKORDERINGAR

I GOD STOCKHOLMSFAMILJ önskas inackordering av bildad dam såsom hushållselev. Svar till »God praktik», Iduns exp. f. v. b.

GOD INACKORDERING, med tillfälle att deltaga i hushållet m. m., om så önskas, erbjudes bildad flicka å egen-dom nära järnvägsstation och i stilla trakt i Västergötland. Pris pr månad 150 kr. Svar till »Stilla hem», Iduns exp. f. v. b.

Doktorinnan Vilma Erikssons vilohem, beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröst-klena mottagas ej.

Verklig vila erbjudes.

Som innehave av den högt o. vackert belägna villan »Bergshyddan» Smål. Taberg, innehållande ljusa och hem-trevliga rum, erbjudes ett verkligt vilohem med goda bäddar och gott bord, på längre eller kortare tid. Reflekteran hänvände sig för närmare upplysning till Fru Alin von Schéele, Smål. Taberg.

D:r A. KARSTEN Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut Kungsg. 60, STOCKHOLM Behandling av reumatiska åkommor.

Gymnastikdirektörsexamen avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid Sydsvenska Gymnastik-Institutet. Ny kurs börjar 1 sept. Prosp Major J. G. Thulin, LUND.

Med. D:r Emil Kleens ettåriga kurs i massage och sjukgymnastik för herrar och damer. Begär prospekt. Engelbrektsgatan 43, Stockholm.

Stockholm Nya Gymnastik-Institut S:t Eriksgatan 32. 1-årig kurs. Begär prospekt!

Velvet Complexion. Överträffligt hudmedel. »Velvet Complexion» är en mjölkliknande vätska som utan tvivel är framställd av mandel. Vilka ytterligare ingredienser, som släta ut rynkor, göra musklerna fasta och giva hyn klarhet och vithet, vet jag ej. Något trolleri är det. Ur Anna Söderberg: Skönhetsvård. Pris kr. 8:— plus porto. FRANSKA PARFYMAGASINET, Hovleverantör. Drottninggatan 21, Stockholm.

Professor Unmans Gymnastik-Institut, Brunkebergsgatan 9, Stockholm. 1-årig kurs. Begär prospekt.

Förberedande kurs för sjuksköterskeutbildning anordnas i Caroline Wijks Sjuksköterskehögskola i Göteborg 15 sept.—15 dec. Inträdesfordran: elementarskola. Prospekt genom Himmets föreståndarinna. Vasa Kyrkogatan 5. Rikst. 61 87. Ansökan inom juli månad.

Underlivslidande och dylikt undgås bäst genom bruk av livmoderspruta. Pris 15, 19, 23 kr., med båda rören 20, 26, 30 kr. Lämpligaste lösning är Noliberpulver 5 kr. pr ask. Livmoderspegel 10 kr. Även andra sjukvårdsartiklar. Prislista mot 12 öre porto. CARL G. SCHRÖDER, Möllevångsgatan 53 b, Malmö.

GÖTEBORGS GYMNASITKA INSTITUT Förmåligaste specialkurs i MASSAGE o. SJUKGYMNASITIK Gedigen och fullständig utbildning Begär illustrerat prospekt.

En verklig hjälp är den moderna HUSQVARNA symaskinen. Illustration of a woman sewing.

FREJAMI PASTILLERNA fylla såväl hygienens som den goda smakens krav. Välgörande vid fall av hosta, heshet och liknande åkommor. REN SOCKERPRODUKT! SALJAS ÖVERALLT! Illustration of Frejami product box.

Idun utgives denna vecka i A och B.

Örebro Fröbelseminarium Utbildning för barnträdgårdar, hem, barnhem, barnkrubbor o. d. Prospekt och upplysningar genom Föreståndarinnan MARIA KJELL-MARK, Örebro. Rikstel. 19 20.

GÖTEBORGS NYA HUSMODERSKOLA, Södra Allég. 7 A. Rt. 106 24. Husmoderskurs på 1 term. börj. d. 10 sept. Grundl. o. prakt. underv. i enkl. o. finare matlaga. o. bakn. konserver, äkta, server. m. m., linnesömn. utan tråekl. (hvarje elev älsk. en symask.) hälso o. sjukvårdslära, barnav. (valfr.). Prosp. o. uppl. på beg.

Fredrika-Bremer-Förbundets Kvinnliga Högre Yrkeskola börjar den 3 september 1919 nya kurser i beklädnadsyrket. Högre kursen, minst ettårig, avser att utbilda kvinnliga arbetsledare och yrkeslärarinnor. En ateljé, där yrkesträning för inträde i den högre kursen kan förvärfvas, står i samband med skolan. Lägre kurser, tvåårig, mottager kvinnlig ungdom efter slutad skolkurs och meddelar, i samband med arbete å skolans ateljé, grundläggande yrkesundervisning i klädningssömnad. Anmälan till kurserna ställas till Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, Klarabergsgatan 48, Stockholm C., där prospekt erhållas och förfrågningar besvaras.

Vikingkrämens enastående, fullt vetenskapliga sammansättning är grundad på de mest ingående undersökningar över såväl lädrets byggnad och egenskaper, som av de olika ämnenas inverkan därå. Den tillverkas av de skickligaste fackmän i modernt inrättad specialfabrik. Tillverkare: Industriaktiebolaget VIKING, Örebro Kunglig Hovleverantör

Annonsera i Idun!

Utmärkta organ för annonsering i landsorten: Arvika: Arvika Tidning. Avesta: Avesta Posten. Borlänge: Borlänge Tidning. Borås: Borås Tidning. Eksjö: Eksjö-Tidningen. Engelholm: Engelholms Tidning. Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren. Falun: Falu-Kuriren. Gefle: Gefle-Posten. Halmstad: Hallandsposten. Hedemora: Södra Dalarnes Tidning. Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad. Härnösand: Härnösands-Posten. Höganäs: Höganäs Tidning. Jönköping: Smålands Allehanda. Kalmar: Barometern. Karlskrona: Karlskrona-Tidningen. Karlstad: Karlstads-Tidningen. Katrineholm: Katrineholms-Kuriren. Kristinehamn: Ansgarii-Posten. Landskrona: Landekrona-Posten. Linköping: Östgöten. Ludvika: Ludvika Tidning. Luleå: Norrbottens-Kuriren. Malmö: Skånska Aftonbladet. Mariestad: Tidning för Skaraborgs län. Mora: Mora Tidning. Norrköping: Norrköpings Tidningar. Nyköping: Södermanlands Nyheter. Nässjö: Nässjö-Tidningen. Oskarshamn: Oskarshamns-Posten. Skövde: Skaraborgs Läns Annonseblad. Sundsvall: Sundsvalls-Posten. Säter: Sätters Tidning. Trelleborg: Trelleborgs Allehanda. Uddevalla: Bohusläningen. Uppsala: Tidningen Upsala. Umeå: Västerbottens-Kuriren. Visby: Gotlänningen. Västerås: Västmanlands Läns Tidning. Växjö: Smålands-Posten. Ystad: Södra Skåne. Örebro: Örebro Dagblad. Örnköldsvik: Örnköldsviks-Posten. Östersund: Jämtlands-Posten. Östhammar: Östhammars Tidning.

BLOMSTERLÖKAR och PERENNA (fleråriga) VÄXTER äro ovärderliga för att GÖRA HEMMET GLATT och TREVLIKT. Blomsterlökkollektioner till Kr. 8.—, 5.— och 2.50 pr st. Perenna växtkollektioner till Kr. 7.— och 3.50 pr st. Kataloger med odlingsanvisningar på begäran. Algot Holmberg & Son TRÄDGÅRDSAVDELNINGEN NORRKÖPING.

PHOSPHO-ENERGON-PILLER FORORDAS AV LÄKARE vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet. SALJES ENDAST I APOTEK A. B. PHARMASIA, Stockholm. SÖDERSTRÅKET 10. AVESTERBERG.

Frukthyllor. Fruktskåp, Trädgårdsstegar, Frukttorkningsapparater, Torkkamer R. A. m. botten. av förrent metallduk. Begär katalog och prisuppgift. RÖNNEÅDALENS AKTIEBOLAG, BILLINGE. Tel. 38.

Lektioner i Linnesömnad. Kurserna börja åter 15 september. Karin Egnér, Sibyllegatan 36. Rikstel. 35 30. Allm. tel. 210 04. Före 12 sept. är adressen ASARUM tel. Karlshamn 300.

Tygprovkolektionen. Nyutkommen för höstsäsongen. Upptager i rikt urval från in- och utländska fabriker nyinkomna nyheter i alla sorters tyger för hemmet och för Herr-, Dam- och Barnkläder till mycket billiga priser. Utmärkta kvalitéer! Rikhaltig sortering! Billiga priser! På alla platser antagas mot förmånliga villkor energiska och respektabla försäljningsombud. Nu är rätt tid att börja försäljningen. Tillskriv oss därför genast efter villkor och övriga upplysningar. God förtjänst uppnås lätt. SYFABRIKEN, adr. Älvsered. Reel behandling garanteras. Firman grundad 1897.

DIAMANT Såpa - Tvål Tvålipulver Allt bestyr med tvätt och rengöring går lätt och bekvämt undan om Ni använder »Diamant», erkänt för sin absoluta renhet från frätande ämnen. Tillverkas af: Happachs Såpfabriks Aktiebolag, Malmö. Illustration of a woman washing clothes.

För utflykterna och hushållet. ASTRA-STIFT Praktisk och bekväm förpackning av Astra Sötningemedel. En fyllning motsvarar i sötma ca 1 kg. socker. Pris 3:— kronor pr påfyllt stift. Lättlösligt ASTRA Sötningemedel å kr. 1,25 pr påse. Till salu i apotek och tekniska affärer. Nyhet! Illustration of a hand holding a stift.